

ปี กรรมการพัฒนาชุมชน
สร้างสรรค์ชุมชน สร้างคน สร้างชาติ

แผนปฏิบัติการรายปี
พ.ศ. 2566 ของกรรมการพัฒนาชุมชน

คำนำ

แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน จัดทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้นำกรอบแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชนที่จัดทำขึ้นภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมของการพัฒนาประเทศ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลก (Global Megatrends) ที่มีผลกระทบต่อกรมการพัฒนาชุมชนและชุมชน ประกอบกับนำแนวทางการดำเนินการและประเด็นที่เกี่ยวข้องของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม มุ่งสู่วิสัยทัศน์ **“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ตามที่แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กำหนด

กรมการพัฒนาชุมชน

สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ป
บทสรุปผู้บริหาร	ค
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน	
๑.๑ ปรัชญาการพัฒนาชุมชน	๒
๑.๒ ภารกิจและอำนาจหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน	๓
๑.๓ โครงสร้างกรมการพัฒนาชุมชน	๔
๑.๔ อัตรากำลังกรมการพัฒนาชุมชน	๑๑
ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของกรมการพัฒนาชุมชน	
๒.๑ สภาพแวดล้อมและศักยภาพขององค์กร	๑๔
๒.๒ ฉากทัศน์ในอนาคต	๑๖
๒.๓ กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖)	๑๙
ส่วนที่ ๓ ทิศทางของกรมการพัฒนาชุมชน	
๓.๑ จุดยืนและตำแหน่งการพัฒนา	๒๑
๓.๒ วิสัยทัศน์	๒๓
๓.๓ พันธกิจ	๒๓
๓.๔ แผนปฏิบัติการ	๒๔
เป้าหมาย/กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๑	๒๕
เป้าหมาย/กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๒	๓๐
เป้าหมาย/กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๓	๓๖
เป้าหมาย/กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๔	๔๑
๓.๕ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ	๔๗
๓.๖ ความเชื่อมโยงโครงการตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ บนหลักการความสัมพันธ์ เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)	๖๒
๓.๗ แผนที่ความเชื่อมโยงภารกิจกรมการพัฒนาชุมชน ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนที่เกี่ยวข้อง	๖๔
๓.๘ กรอบและทิศทางแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๖๖
๓.๙ กรอบการขับเคลื่อนงานการพัฒนาชุมชนภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับที่ ๑๓)	๖๘
ส่วนที่ ๔ แผนปฏิบัติการ (Action Plan)	
๔.๑ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๑	๗๒
๔.๒ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๒	๗๕
๔.๓ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๓	๗๙
๔.๔ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๔	๘๒

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการของกรมการพัฒนาชุมชน	
๕.๑ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการไปสู่การปฏิบัติ	๘๙
๕.๒ การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติราชการ	๙๐
ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก	
๖.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๙๓
๖.๒ สรุปรายละเอียดตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	๙๗
๖.๓ บัญชีอักษรย่อหน่วยงาน	๙๘
คณะที่ปรึกษาและคณะผู้จัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน	

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน จัดทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะห้าปีและรายปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นพลังผลักดันร่วมกันขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนด โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้นำกรอบแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ที่จัดทำขึ้นภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมของการพัฒนาประเทศ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลก (Global Megatrend) ที่มีผลกระทบต่อกรมการพัฒนาชุมชนและชุมชน มาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ให้สอดคล้องและเป็นพลังหนุนเสริมการขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา แผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล (Agenda) งานตามภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน (Function) และงานในระดับพื้นที่ (Area) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ตามที่แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กำหนด โดยมีขอบเขต ดังนี้

มุ่งสู่วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ (Mission)

๑. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
๒. ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชนและชุมชน
๓. สร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับงานพัฒนาชุมชนให้ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
๔. พัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

เป้าหมายสำคัญ

๑. ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
๒. เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๓. เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ
๔. กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน มีกรอบเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา พร้อมทั้งมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนภายใต้แผนปฏิบัติการ ๔ เรื่อง ประกอบด้วย

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถรับมือกับภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม ๒) บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี องค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งอนาคตที่เข้มแข็ง และ ๓) ส่งเสริมการสร้างชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้การพึ่งตนเอง ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งหวังให้ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้ ๑. เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ๒. ยกระดับขีดความสามารถชุมชนมุ่งสู่อนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม ผ่านกระบวนการสร้างกลไกในการบริหารจัดการชุมชนที่มีความเหมาะสมและเป็นไปตามบริบทของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของชุมชน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทุกภาคส่วนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าว ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำและประสานการบูรณาการแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ และเสริมสร้างชุมชนที่มีแผนคุณภาพ (Smart Plan) นำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรแกนนำชุมชน ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนให้มีความสามารถในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนและบริหารจัดการชุมชนที่ดี ส่งเสริมให้ชุมชนนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างความโดดเด่นบนฐานของความเข้มแข็งและปัญหาความต้องการของชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ปฏิบัติการเชิงรุกเข้าถึงครัวเรือนเป้าหมายเพื่อยกระดับเป็นครัวเรือนสัมมาชีพ สามารถดำรงชีพได้เหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ชุมชนต้นแบบในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตของชุมชน เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้ในหลายมิติมีความเข้มแข็งมากขึ้น มุ่งสู่สังคมอุดมสุข

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๒ การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๖ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) สร้างและพัฒนากลไกขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจฐานราก ๒) พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยกลไกประชารัฐและการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน ๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด ๔) ยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร ๕) ปรับระบบบริหารจัดการทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล เพื่อการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของชุมชนให้พึ่งตนเอง และ ๖) แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำด้วยระบบปฏิบัติการเชิงรุกที่เข้าถึงประชาชนรายครัวเรือน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งหวังให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้ ๑. สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการทุนชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และ ๓. แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำด้วยปฏิบัติการเชิงรุกแบบมุ่งเป้า ผ่านกระบวนการในการสร้าง พัฒนา ยกระดับคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำสัมมาชีพชุมชนที่มีศักยภาพสูง ให้มีการประสานระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนบนฐานสัมมาชีพ แก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำด้วย ระบบปฏิบัติการเชิงรุกที่เข้าถึงประชาชนรายครัวเรือน บูรณาการความร่วมมือกับสถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ตลาดสมัยใหม่ในการสร้างโอกาสให้กับกิจกรรมสัมมาชีพของชุมชนได้นำผลิตภัณฑ์ชุมชนมากระจายไปยังผู้บริโภค และสร้างแบรนด์ของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาการ นวัตกรรมและสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมนักออกแบบผลิตภัณฑ์ ยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๓ การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) ยกระดับขีดความสามารถของประชาชนให้เป็นพลังขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มี

สมรรถนะสูง รองรับการเปลี่ยนแปลง ๒) จัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้มีพลังที่เข้มแข็งและยั่งยืนในทุกมิติ และ ๓) เชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้ ๑. สร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชนด้วยประชาชนที่มีสมรรถนะสูง ๒. ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชนภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ผ่านกระบวนการในการพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และมีทักษะในด้านการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีสมรรถนะสูง สร้างและพัฒนานักวิจัยชุมชน นวัตกรรมชุมชน รวมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและรวบรวมองค์ความรู้ของการพัฒนาชุมชนมาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เป็นคลังความรู้ของชุมชน ส่งเสริม/สนับสนุนให้เครือข่ายการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกระดับ ทุกมิติ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกระดับ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้ปฏิญญาอาเซียน และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ และการแบ่งปันความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนระหว่างกัน เพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การพัฒนาชุมชนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๔ การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากร มีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างอุดมการณ์การพัฒนาชุมชน ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความทันสมัยเป็นมืออาชีพ ๒) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง และระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ ๓) ยกระดับสู่องค์กรธรรมาภิบาล องค์กรทันสมัย และองค์กรแห่งความสุข และ ๔) ยกระดับภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่รับรู้และยอมรับ เกิดความเชื่อมั่นจากชุมชนและสังคมทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้ ๑. พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมืออาชีพ ๒. ยกระดับองค์กรให้มีสมรรถนะสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล ผ่านกระบวนการยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรให้มีทักษะในการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนา การถอดบทเรียน ความสำเร็จนำมาสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งมีทักษะในการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรให้เกิดการรับรู้ การยอมรับ และเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญในงานอาชีพอย่างแท้จริง สร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้สาธารณะและชุดความรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย ใช้งานได้จริงสำหรับบุคลากร ยกระดับกรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน และเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ วิทยาการด้านการพัฒนาชุมชนที่เป็นสากล ส่งเสริมการยกระดับงานพัฒนาชุมชน ทุกระดับเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน และมาตรฐานอื่น ๆ

ส่วนที่

๑

ข้อมูลพื้นฐาน
ของกรมการพัฒนาชุมชน

๑.๑

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน เป็นหลักความเป็นจริงแห่งชีวิตที่มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในมนุษยชาติว่า มนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า มีความหมาย มีศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ที่ไม่ควรได้รับการเหยียดหยาม ดูหมิ่น เหยียดหยามจากมนุษย์ด้วยกันเอง มีความสามารถจากการเป็นมนุษย์ที่ควรได้รับการยอมรับ และทำให้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง โดยมนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาส

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์, Ph.D. กลาพัฒนากร. ๒๕๖๒

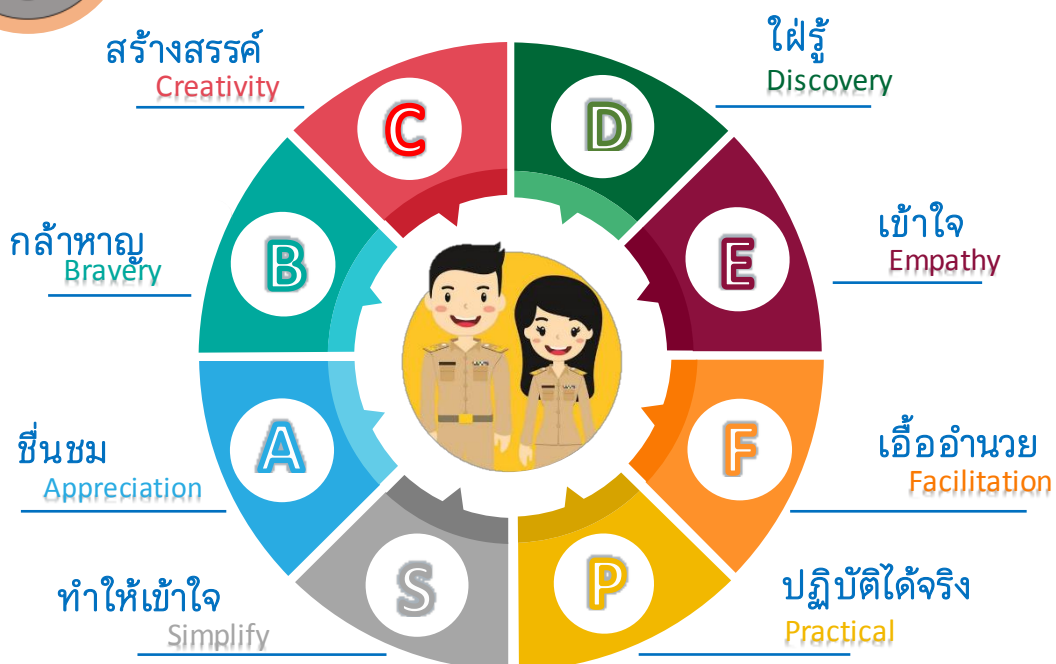
ความหมายการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชน หมายถึง วิธีการ หรือ โครงการ หรือ ขบวนการ หรือ กระบวนการ ในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของความสัมพันธ์แนวราบระหว่างคนในชุมชน โดยการพัฒนาจิตสาธารณะ ศักยภาพ และกระบวนการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเองโดยการกระทำร่วมกันของคนในชุมชน

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์, Ph.D. กลาพัฒนากร. ๒๕๖๒

ค่านิยมองค์การ กรมการพัฒนาชุมชน

๑.๒

ภารกิจและอำนาจหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน

ภารกิจและอำนาจหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน

(ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๒)

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

๒. จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน

๓. พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชน

๔. สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการงานพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน

๖. ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๗. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๓

โครงสร้างกรมการพัฒนาชุมชน

การจัดโครงสร้างส่วนราชการ และการแบ่งงานภายในกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้

๑. ราชการบริหารส่วนกลาง ประกอบด้วย

- ๑) สำนักงานเลขานุการกรม
- ๒) กองการเจ้าหน้าที่
- ๓) กองคลัง
- ๔) กองแผนงาน
- ๕) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- ๖) สถาบันการพัฒนาชุมชน
- ๗) สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
- ๘) สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
- ๙) สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

๒. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย

- ๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด มีจำนวน ๗๖ แห่ง
- ๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มีจำนวน ๘๗๘ แห่ง

๓. หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย

- ๑) กลุ่มตรวจสอบภายใน
- ๒) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- ๓) กลุ่มงานจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน

๔. หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน ประกอบด้วย

- ๑) สำนักตรวจราชการ
- ๒) สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
- ๓) กองนิติการ

๑. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑.

สำนักงานเลขาธิการกรม (สล.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ราชการทั่วไปและราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ
- ❖ ปฏิบัติงานสารบรรณ/ช่วยอำนวยความสะดวก/สื่อสารภาพลักษณ์/เผยแพร่ข่าวสาร/สวัสดิการของกรม
- ❖ งานศูนย์ดำรงธรรมและการจัดการข้อร้องเรียน/ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
- ❖ ส่งเสริมสนับสนุนงานพระราชพิธี/รัฐพิธี/งานกิจกรรมโครงการจิตอาสาพระราชทาน ๙๐๔ ว.ป.ร.

๒.

กองการเจ้าหน้าที่ (กจ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ บริหารงานทรัพยากรบุคคล/จัดระบบงาน
- ❖ วินัยข้าราชการ/อุทธรณ์และการร้องทุกข์/พิทักษ์ระบบคุณธรรม
- ❖ แสวงหาความร่วมมือด้านการบริหารงานทรัพยากรบุคคล/พิจารณำาเห้นใจความชอบกรณีพิเศษ

๓.

กองคลัง (กค.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ การเงิน/การบัญชี/การบริหารงบประมาณ/การพัสดุ
- ❖ แสวงหาความร่วมมือด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ
- ❖ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

๔.

กองแผนงาน (กผ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ เสนอแนะ/กำหนดยุทธศาสตร์นโยบาย/แปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ
- ❖ ประสานแผนและงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบาย/แผนแม่บทของกระทรวง/แผนของหน่วยงาน
- ❖ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ
- ❖ ติดต่อและประสานงานหน่วยงานต่างประเทศ ด้านความช่วยเหลือ/ความร่วมมือ
- ❖ เสนอแนะนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ในภารกิจที่เกี่ยวข้อง
- ❖ บูรณาการความร่วมมือด้านยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาชุมชน

๕.

ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน (ศสท.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ศึกษา วิเคราะห์ บริหารพัฒนาและออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- ❖ กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาชุมชน
- ❖ กำหนดรูปแบบ วิธีการและขั้นตอน การจัดเก็บการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- ❖ กำกับ ดูแลระบบสารสนเทศและระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของกรม
- ❖ พัฒนารูปแบบและสนับสนุนการใช้ประโยชน์สารสนเทศชุมชนในรูปแบบดิจิทัล
- ❖ แสวงหาความร่วมมือด้านการพัฒนาและออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

๖.

สถาบันการพัฒนาชุมชน (สพช.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- ❖ บริการทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชน แก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ❖ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนางานพัฒนาชุมชนในภาพรวม/เฉพาะพื้นที่ และเผยแพร่ และใช้ประโยชน์
- ❖ จัดการความรู้งานพัฒนาชุมชน/พัฒนาศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน เพื่อให้บริการความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่
- ❖ แสวงหาความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

๗.

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน (สทอ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรฐานการบริหารจัดการทุนชุมชน
- ❖ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน
- ❖ แสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือการพัฒนา/บริหารจัดการทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน
- ❖ พัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชน
- ❖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดิน โดยกลไกกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- ❖ พัฒนาตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาทุนชุมชน

๘.

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน (สทว.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชน
- ❖ ประสานงานโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ❖ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมผู้ผลิตผู้ประกอบการ และบริการของชุมชน
- ❖ สร้างสรรค์นวัตกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมการตลาด
- ❖ ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตผู้ประกอบการด้านการตลาด ส่งเสริมชุมชนจัดการท่องเที่ยว
- ❖ แสวงหา/บูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

๙.

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน (สทช.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการชุมชน
- ❖ เสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน
- ❖ กำหนดรูปแบบ/สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน และบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล
- ❖ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ กำหนดและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน รูปแบบ วิธีการประเมินรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
- ❖ งานกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ❖ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ
- ❖ แสวงหา บูรณาการความร่วมมือด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

๒. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด (สพจ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนารวมของจังหวัด
- ❖ จัดทำและบูรณาการแผนงาน/โครงการรองรับแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด
- ❖ ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และประสานงานพัฒนาชุมชนในจังหวัด
- ❖ กำหนด กำกับดูแล ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
- ❖ ดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาความร่วมมือด้านการพัฒนาชุมชนในจังหวัด

๒. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ (สพอ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำยุทธศาสตร์และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ
- ❖ บริหารงานพัฒนาชุมชนตามภารกิจพื้นฐานและยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชนและบริหารการพัฒนาอื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำเภอ
- ❖ บูรณาการแผนงาน/โครงการ และการทำงานให้เป็นไปแนวทางการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด
- ❖ วางแผน ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน พัฒนาสัมมาชีพชุมชน พัฒนาหมู่บ้านไปสู่มหาวิทยาลัยชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนากองทุนชุมชน องค์การการเงินชุมชน บริหารจัดการทุนชุมชน ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดิน กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
- ❖ สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ
- ❖ ดำเนินการจัดการความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาศักยภาพชุมชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน
- ❖ สนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ประสานและสนับสนุนการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลพื้นฐานระดับครัวเรือน หมู่บ้าน ชุมชน (ข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช. ๒ค) ให้บริการและสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ทันสมัย ทันต่อสถานการณ์
- ❖ รายงานผลการดำเนินงานตามภารกิจพื้นฐาน และยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชน
- ❖ ประสานความร่วมมือและปฏิบัติงานร่วมกับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน

๓. หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

๑.

กลุ่มตรวจสอบภายใน (ตจ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม
- ❖ รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงินและการบัญชีของกรม
- ❖ ดำเนินการเกี่ยวกับการบูรณาการความร่วมมือด้านการตรวจสอบภายใน

๒.

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ พัฒนาการบริหารของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
- ❖ รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ
- ❖ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ
- ❖ แสวงหาความร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆ

๓.

กลุ่มงานจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน (คจ.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ พัฒนาระบบเครื่องมือและกลไกที่จะสนับสนุนการส่งเสริมจริยธรรมในส่วนราชการ
- ❖ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาข้าราชการให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักเรื่องคุณธรรม จริยธรรม
- ❖ ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอนโยบายและมาตรการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการยกระดับธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของส่วนราชการ
- ❖ จัดทำข้อกำหนดจริยธรรมหรือพฤติกรรมที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำของข้าราชการที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของส่วนราชการ
- ❖ รณรงค์ ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน
- ❖ ดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรม การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ และกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน
- ❖ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและข้อกำหนดจริยธรรม เสนอต่อ ก.พ.

๔. หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน

๑.

สำนักตรวจราชการ (สตร.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ ออกแบบระบบติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงมหาดไทย ภารกิจและยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน
- ❖ จัดทำระบบ/แผน/รายงานการตรวจราชการของกรมการพัฒนาชุมชน และประสานการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรม
- ❖ ศึกษา วิเคราะห์และดำเนินการในฐานะฝ่ายเลขานุการของผู้ตรวจราชการกรม ประมวลวิเคราะห์ และเสนอผลการตรวจราชการต่อผู้บริหาร
- ❖ ประสานการตรวจราชการกับกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ❖ ประสานข้อมูลและสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร และผู้ตรวจราชการกรม เพื่อการตรวจและติดตามงานของกรม

๒.

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (สกส.)

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในการเป็นแหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพ การพัฒนาศักยภาพ คุณภาพชีวิตของสตรี องค์กรสตรีและผู้ด้อยโอกาส
- ❖ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงานประจำปีค่าของงบประมาณ ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ❖ กำหนดข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทาง การดำเนินงานกองทุนและบริหารจัดการหนี้ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับ หน่วยงานอื่นของรัฐและองค์กรต่าง ๆ ในการบริหารงานกองทุน
- ❖ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของกองทุน รายงานฐานะทางการเงินกองทุน สรุปผลการดำเนินงานรายงานต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

๒.

กองนิติการ (กน.)

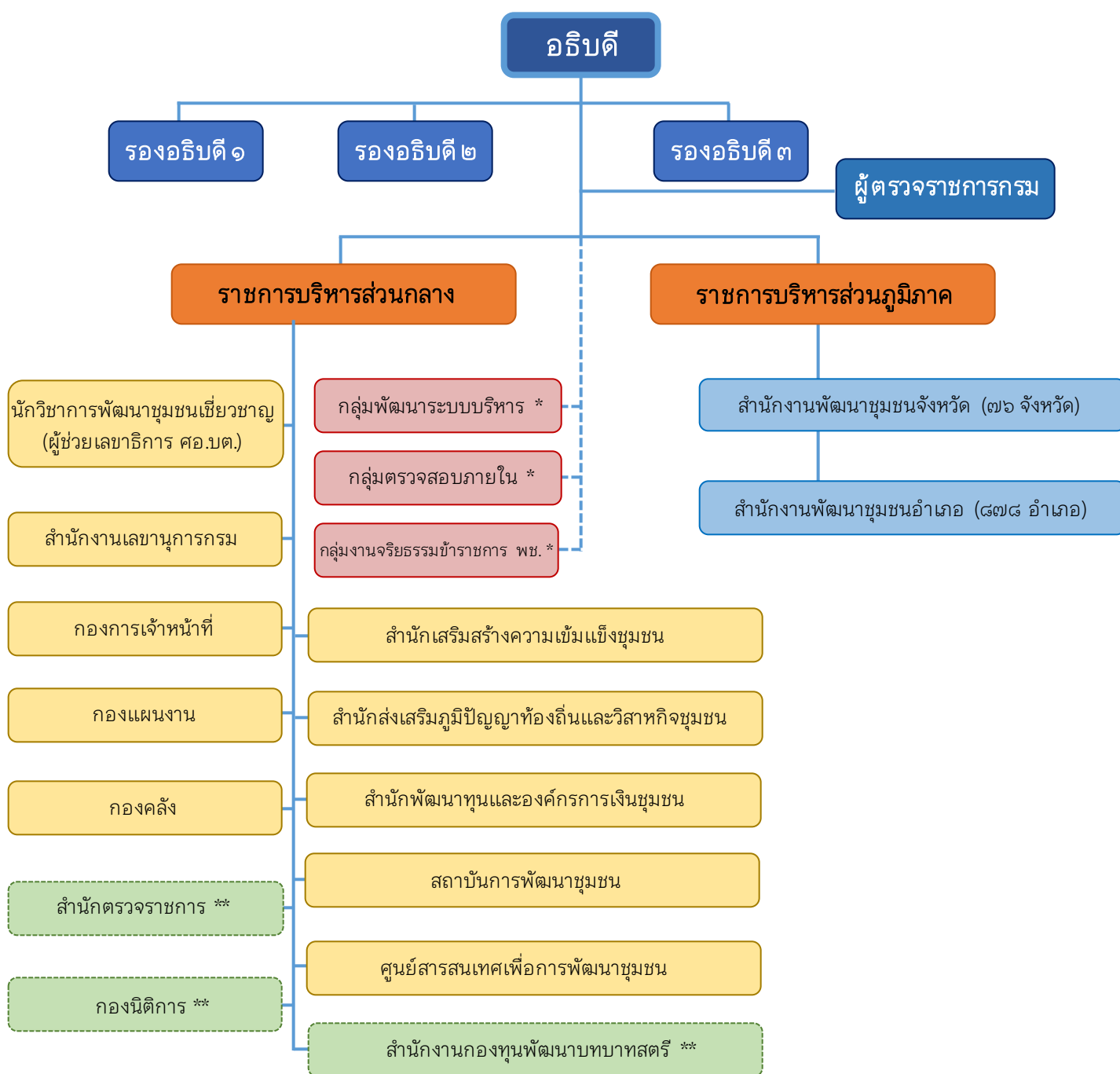
มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

- ❖ งานระเบียบและกฎหมาย/งานนิติกรรมสัญญา/งานสอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน งานความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่
- ❖ ดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน
- ❖ บังคับคดีและใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และให้คำปรึกษาความเห็นทางด้านกฎหมาย/เผยแพร่ให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย

โครงสร้างกรมการพัฒนาชุมชน

โครงสร้างกรมการพัฒนาชุมชน

* หมายถึง ส่วนราชการที่ขึ้นตรงกับอธิบดี

** หมายถึง ส่วนราชการที่กรมจัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน

๑.๔

อัตรากำลังกรรมการพัฒนาชุมชน

อัตรากำลังกรรมการพัฒนาชุมชน ทั้งส่วนกลาง - ส่วนภูมิภาค

สังกัด	ข้าราชการ										พนักงาน งาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	รวม
	ทั่วไป		วิชาการ				อำนวยการ		บริหาร				
	ปง	ขง	ปก	ชก	ชพ	ชข	อด	อส	บด	บส			
หน่วยงานสังกัดส่วนกลาง													
ส่วนกลาง	-	-	-	-	-	๑	-	-	๓	๑	-	-	๕
กลุ่มงานจริยธรรม ฯ	-	-	-	๒	-	-	-	-	-	-	-	-	๒
กลุ่มตรวจสอบภายใน	๑	-	๒	๓	๑	-	-	-	-	-	-	-	๗
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	๑	-	๑	๖	๑	-	-	-	-	-	-	-	๙
กองการเจ้าหน้าที่	๑	๓	๓	๒๘	๓	-	-	๑	-	-	๒	-	๔๑
กองคลัง	๑๒	๑๐	๔	๑๑	๓	-	๑	-	-	-	๑	๗	๔๙
กองนิติการ	๑	๑	๗	๓	๑	-	-	-	-	-	-	-	๑๓
กองแผนงาน	๔	-	๕	๑๙	๔	-	๑	-	-	-	๒	๐	๓๕
ศูนย์สารสนเทศเพื่อการ พัฒนาชุมชน	๑	๓	๕	๑๖	๓	-	-	๑	-	-	๕	๐	๓๔
สถาบันการพัฒนาชุมชน	๑๕	๒๘	๒๐	๘๒	๑๖	-	-	๑	-	-	๒๖	๒๒	๒๑๐
สำนักงานกองทุนพัฒนา บทบาทสตรี		๒	๓	๘	๓	-	-	-	-	-	-	-	๑๖
สำนักงานเลขาธิการกรม	๗	๔	๑๑	๑๓	๓	-	๑	-	-	-	๑	๑	๔๑
สำนักตรวจราชการ	๑		๒	๑๒	๑	-	-	๑๒	-	-	-	-	๒๘
สำนักพัฒนาทุนและ องค์การการเงินชุมชน	๑	๒	๕	๑๙	๔	-	-	๑	-	-	-	๑	๓๓
สำนักส่งเสริมภูมิปัญญา ท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน	๒	๔	๘	๒๑	๕	-	-	๑	-	-	-	-	๔๑
สำนักเสริมสร้างความ เข้มแข็งชุมชน	๓	๘	๓	๒๒	๖	-	-	๑	-	-	-	-	๔๓
รวมหน่วยงานสังกัด ส่วนกลาง	๕๐	๖๕	๗๙	๒๖๕	๕๔	๑	๓	๑๘	๓	๑	๓๗	๓๑	๖๐๗
หน่วยงานสังกัดส่วนภูมิภาค													
สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด ๗๖ จังหวัด	๒๐๔	๓๑๕	๑,๔๓๐	๒,๖๕๘	๑,๐๙๔	-	-	๗๖	-	-	๖๗	๔๗	๕,๘๙๑
หน่วยงานสังกัด ส่วนภูมิภาค	๒๐๔	๓๑๕	๑,๔๓๐	๒,๖๕๘	๑,๐๙๔	-	-	๗๖	-	-	๖๗	๔๗	๕,๘๙๑
รวมทั้งสิ้น	๒๕๔	๓๘๐	๑,๕๐๙	๒,๙๒๓	๑,๑๘๘	๑	๓	๙๔	๓	๑	๑๐๔	๗๘	๖,๔๙๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

อัตราค่าจ้างกรรมการพัฒนาชุมชนในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖)

ประเภทบุคลากร	กรอบอัตราค่าจ้างตามโครงสร้าง	อัตราค่าจ้างที่มีอยู่ในปัจจุบัน	อัตราค่าจ้างเกษียณอายุราชการ (๑ ต.ค. ๖๕)	อัตราค่าจ้างคงเหลือในการขับเคลื่อนแผน ฯ ๖๖	คิดเป็นร้อยละจากกรอบอัตราค่าจ้าง
ข้าราชการ	๖,๗๘๓	๖,๓๑๖	๑๖๓	๖,๑๕๓	๙๐.๗๑
พนักงานราชการ	๑๗๕	๑๐๕	-	๑๐๕	๕๙.๔๓
ลูกจ้างประจำ	๗๘	๗๘	๘	๗๐	๘๙.๗๔
รวมทั้งสิ้น	๗,๐๓๖	๖,๔๙๘	๑๗๑	๖,๓๒๓	๘๙.๙๒

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

๑) อัตราค่าจ้างที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕)

กรมการพัฒนาชุมชน ปัจจุบันมีกรอบอัตราค่าจ้างทั้งสิ้น ๗,๐๓๖ คน จากตารางอัตราค่าจ้างกรมการพัฒนาชุมชน ทั้งส่วนกลาง - ส่วนภูมิภาคข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีข้าราชการที่ปฏิบัติราชการจริงทั้งหมดในขณะนี้ จำนวน ๖,๔๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๓๕ ของกรอบอัตราค่าจ้าง โดยมีข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง จำนวน ๖๐๗ คน (ร้อยละ ๓๔.๔๘) และมีข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในหน่วยงานสังกัดส่วนภูมิภาค จำนวน ๕,๘๙๑ คน (ร้อยละ ๖๕.๕๒)

๒) สถานการณ์ด้านกำลังคนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖)

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ และมีพันธกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชนและชุมชน ตลอดจนสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับงานพัฒนาชุมชนให้ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต กรมการพัฒนาชุมชนยังมีกลไกโครงสร้างและอัตราค่าจ้างที่เชื่อมต่อกับประชาชนอย่างใกล้ชิดในระดับพื้นที่ จึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่รองรับการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญๆ หรือนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล (Agenda) งานตามภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน (Function) และงานในระดับพื้นที่ (Area) สู่การปฏิบัติ อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการงานของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ไม่มีหน่วยปฏิบัติการในระดับพื้นที่ แต่จำเป็นต้องเชื่อมต่อกับงานให้ถึงประชาชน ลักษณะงานจึงมีความจำเป็นต้องใช้อัตรากำลังเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานระดับพื้นที่จำนวนมาก ในการปฏิบัติการกิจสำคัญให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด อย่างเป็นรูปธรรม มุ่งสู่วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

สภาพปัจจุบันอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอต่อภารกิจงานที่ได้รับมอบหมาย และมีแนวโน้มที่ลดลงจากมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ และผลการเกษียณอายุราชการในแต่ละปี จากตารางอัตราค่าจ้างกรมการพัฒนาชุมชนในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ข้างต้น จะเห็นได้ว่า กรมการพัฒนาชุมชนในปัจจุบันมีอัตราค่าจ้าง ๖,๔๙๘ อัตรา และในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ จะมีข้าราชการเกษียณอายุราชการ จำนวน ๑๗๑ อัตรา คงเหลือ ๖,๓๒๗ อัตรา คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙๒ ของกรอบอัตราค่าจ้างทั้งหมด ซึ่งคาดว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทั้งในส่วนภารกิจองค์การและภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้สภาพขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ก็เป็นปัญหาสำคัญที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

ส่วนที่

๒

สภาพแวดล้อมและศักยภาพ
ของกรมการพัฒนาชุมชน

๒.๑

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพขององค์กร

จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
S๑ : มีโครงสร้างการทำงานที่มีหน่วยปฏิบัติการ (สพอ.) ที่ใกล้ชิดกับชุมชนและประชาชนทั่วประเทศทำให้การขับเคลื่อนภารกิจและนโยบายสามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งสามารถบูรณาการการทำงานกับภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นหน่วยงานหลักของการพัฒนาชุมชนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชน S๒ : บุคลากรมีความหลากหลายทางวิชาชีพ และมีทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในศาสตร์การพัฒนาชุมชนที่มีการบ่มเพาะมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรมีความยืดหยุ่นในการทำงาน เข้าใจชุมชน และชำนาญในการปฏิบัติงานในพื้นที่ S๓ : มีระบบการพัฒนาบุคลากรหลากหลายรูปแบบ ทั้งหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ หลักสูตรเสริมสมรรถนะระหว่างประจำการ และหลักสูตรในการเลื่อนระดับต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในรูปแบบ online และ onsite รวมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (IDP) S๔ : มีผลสัมฤทธิ์จากการทำงานเป็นที่ประจักษ์มาอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาชุมชน มีการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ พัฒนาผู้นำชุมชน และสร้างอาสาสมัครในการพัฒนาชุมชนให้เข้ามาเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน S๕ : มีภารกิจที่ชัดเจนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง รวมถึงหน่วยงาน/ผู้บริหารระดับนโยบายได้ให้ความสำคัญและมอบหมายภารกิจในการพัฒนาชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับโอกาสในการดำเนินการโครงการใหม่ ๆ และได้รับการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง S๖ : มีฐานข้อมูลและระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนหลากหลายมิติ ทั้งทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน รวมถึงข้อมูล จปฐ./กษข.๒๑ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนในปัจจุบัน และในอนาคต	W๑ : บุคลากรบางส่วนยังไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งยังไม่ได้รับการเสริมสมรรถนะตนเองให้เกิดความเชี่ยวชาญที่ทันสมัยและจำเป็นเพื่อรองรับการพัฒนาของชุมชนในอนาคต W๒ : มีข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการที่สนองต่อความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่ที่ต้องเป็นไปตามขั้นตอนกระบวนการ ตามระเบียบ/กฎหมาย W๓ : การประสานแผนเชิงนโยบายและการผลักดันแผนจากพื้นที่สู่นโยบายในรูปแบบ One Plan ยังมีช่องว่าง ข้อจำกัดในการบูรณาการกิจกรรม และงบประมาณ W๔ : อุดมการณ์การทำงานเพื่อชุมชนและประชาชนของบุคลากรที่เป็นคนรุ่นใหม่ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป ทำให้การขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร W๕ : การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อดิจิทัลสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในระดับพื้นที่ยังไม่เพียงพอ ประกอบกับขีดความสามารถของบุคลากรและประชาชนในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดยังมีน้อย W๖ : โครงการเพื่อการพัฒนาชุมชนโดยส่วนใหญ่ เป็นการกำหนดในเชิงนโยบายเป็นสำคัญสำหรับขับเคลื่อนในระดับประเทศทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ไม่ค่อยมีการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ที่เป็นการสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพื้นที่ W๗ : บางโครงการ/กิจกรรม ไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หรือไม่ได้รับความสำคัญ เมื่อมีการปรับเปลี่ยนในระดับบริหาร W๘ : รูปแบบการทำงานมีลักษณะเป็น Function Based ขีดบอบาภารกิจของหน่วยงานเป็นหลัก ขาดการบูรณาการการทำงาน ทำให้มีความซ้ำซ้อนของการใช้ทรัพยากรพื้นที่ รวมถึงระบบงานยังไม่ได้เชื่อมโยงในรูปแบบ Value Chain ที่สอดคล้องไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างสมบูรณ์

จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
S๗ : มีศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน และวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค สามารถให้บริการครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ	W๙ : การะงานไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากร อีกทั้งรูปแบบของการปฏิบัติงานในเชิงพื้นที่ของพัฒนากรยังไม่สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากขาดการแสวงหาและนำเข้าซึ่งองค์ความรู้ วิทยาการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นระบบและต่อเนื่อง W๑๐ : การติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์จากการขับเคลื่อนนโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณ ยังไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะการนำองค์ความรู้จากการประเมินผลการดำเนินงานและถอดบทเรียน เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย W๑๑ : หน่วยงานยังไม่มีกรอบงานให้ครอบคลุมถึงกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นให้กลายเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน W๑๒ : การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาชุมชนในระดับนานาชาติยังมีน้อย
โอกาส (Opportunity : O)	อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threat : T)
O๑ : ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ให้ความสำคัญกับชุมชน และใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา ซึ่งเอื้อต่อการส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงการสร้างชุมชน เข้มแข็งและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก O๒ : รัฐบาล/กระทรวงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาคาชฉะ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และการบูรณาการในระดับพื้นที่โดยใช้กลไกมหาดไทยเป็นหลักในการขับเคลื่อน O๓ : หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงภาคประชาสังคม ให้ความสำคัญกับการร่อนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน แนวพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร ส่งผลให้กรมการพัฒนาชุมชน มีบทบาทและโอกาสในการแสวงหาความร่วมมือจากภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนภารกิจในเชิงพื้นที่ โดยใช้แหล่งเรียนรู้หรือชุมชนต้นแบบของกรมการพัฒนาชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา	T๑ : การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเผยแพร่ข่าวปลอม (Fake News) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคมมีความรุนแรงในวงกว้าง ทำให้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในชุมชนมีความซับซ้อนและเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องใช้ผู้นำที่มีขีดความสามารถสูงในการพัฒนาชุมชน T๒ : การเติบโตของความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วโดยที่ชุมชนขาดความพร้อม ส่งผลให้ชุมชนมีผู้คนแปลกหน้า/ประชากรแฝงเพิ่มมากขึ้น ความเป็นปัจเจกบุคคลเพิ่มขึ้น ขาดพลังในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน T๓ : การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้กลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนในอนาคตจะมีเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ และเด็ก T๔ : การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก ทำให้เกิดปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ส่งผลให้ภาคเกษตรได้รับความเสียหาย การวางแผนการผลิตไม่เป็นไปตามฤดูกาล การประกอบอาชีพของประชาชนจึงไม่ประสบความสำเร็จ มีหนี้สินเพิ่มขึ้น

โอกาส (Opportunity : O)	อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threat : T)
O๔ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูล TPMAP เป็นฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชนได้รับการใช้ประโยชน์มากขึ้น O๕ : ความคาดหวังในยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนที่มีต่อกรมการพัฒนาชุมชนสูงขึ้น ส่งผลให้กรมการพัฒนาชุมชนต้องปรับตัวและยกระดับขีดความสามารถในการทำงานให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของประชาชน O๖ : การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต ทำให้ปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น กลายเป็นทุนชุมชน ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีศักยภาพ และมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้ชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับโอกาสจากสังคมผู้สูงอายุ O๗ : ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio Circular Green Economy) ซึ่งสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนงานการพัฒนาชุมชน ในระดับพื้นที่ได้หลากหลายมิติการพัฒนา O๘ : การเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาช่องทางการตลาด ช่องทางการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ของชุมชน รวมถึงแสวงหาโอกาสที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้มากขึ้น	T๕ : ความขัดแย้งทางความคิดเห็นทางการเมืองอันเนื่องมาจากการเลือกตั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความสามัคคีปรองดอง ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของคนในชุมชน

๒.๒

การวิเคราะห์ฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Analysis)

การวิเคราะห์ฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอก (External Factors) ภายใต้กรอบแนวคิด PESTLE Model เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่จะเกิดขึ้นจากบริบทความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างน้อย ๑๐ เรื่อง หรือที่เรียกว่า Global Megatrends ได้แก่ (๑) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (๒) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร (๓) อนาคตของงาน (๔) การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม (๕) การขยายตัวของความเป็นเมือง (๖) การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล (๗) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (๘) ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (๙) พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า และ (๑๐) แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ โดยการวิเคราะห์และพิจารณาว่า “หากสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชุมชนและ

หน่วยงานในอนาคตแล้วกรมการพัฒนาชุมชนไม่ได้เตรียมความพร้อม และไม่สามารถรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวได้จะเกิดผลกระทบอะไรบ้างกับชุมชนและหน่วยงาน” มีผลการวิเคราะห์โดยสรุป ดังนี้

การวิเคราะห์ฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Analysis)	
๑)	ไม่สามารถสร้างสรรคนวัตกรรม กลไก และรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความท้าทาย และความเปลี่ยนแปลงของชุมชน ที่มีความซับซ้อน ยุ่งยาก และเชื่อมโยงถึงกันอย่างหลากหลายได้ ส่งผลทำให้การพัฒนาชุมชนในภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชนไม่ทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบาท ความคาดหวัง การยอมรับ และความเชื่อมั่นจากชุมชนลดน้อยลงไป
๒)	ไม่สามารถปรับรูปแบบในการทำงานร่วมกันอย่างผลานสอดคล้องระหว่างบุคลากรคนรุ่นใหม่ที่สามารถ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการขับเคลื่อนการทำงาน กับบุคลากรรุ่นเก่าที่เชี่ยวชาญการทำงานเชิงกระบวนการในพื้นที่และคุ้นชินกับรูปแบบการทำงานแบบเดิม ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการทำงาน
๓)	ไม่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องระเบียบ กฎหมาย การละเลยเพิกเฉยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมถึงการขาดบุคลากรด้านนิติการ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อภารกิจและหน้าที่ ต้องรับผิดชอบทั้งทางละเมิดและทางวินัย ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร
๔)	ไม่มีการส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุนชุมชนของชุมชน จะนำไปสู่การเสื่อมสลาย ไปของทุนมนุษย์ ทุนปัญญา ทุนการเงินของชุมชนที่เกิดจากการจัดการโดยปัจเจกบุคคลหรือสมาชิกกลุ่มคนใดคนหนึ่ง ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของต้นทุนความรู้ การจัดการที่ไม่เป็นระบบ และการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนต้องพึ่งพาแหล่งทุนต่าง ๆ จากภายนอกชุมชน ขาดการเรียนรู้ที่จะใช้ประโยชน์และรักษาไว้ในชุมชน
๕)	ไม่สามารถสนับสนุนข้อมูลด้านการพัฒนาชุมชนให้กับผู้รับบริการสำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารจัดการเชิงนโยบาย การจัดการทรัพยากรที่ถูกต้อง รวมถึงหากไม่สามารถจัดการข้อมูลให้ทันสมัย เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และเข้าถึงง่าย รวมถึงข้อมูลเชิงสังเคราะห์ และข้อมูลที่ชาญฉลาด (AI) เชิงป้องกัน ซึ่งมีความ จำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนในอนาคต ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ไม่ได้มีการใช้ประโยชน์ และการบริหารเชิงนโยบายไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
๖)	ไม่สามารถส่งเสริมและใช้ประโยชน์จากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากเมืองหลวงหรือเมืองหลักสู่ชุมชน เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทสู่สังคมเมืองในชนบท จะทำให้ความต้องการใช้ทรัพยากรจากชุมชน มีมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการ เชื่อมโยงองค์ความรู้จากแรงงานพื้นถิ่นในการพัฒนาชุมชน รองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง
๗)	ไม่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการงานพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถศึกษาค้นคว้า และพัฒนาด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน อันเนื่องมาจากความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและวิทยาการทางเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงชุมชน จะทำให้บุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนไม่ทันการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อภาพลักษณ์/บทบาทของพัฒนากร และการยอมรับจากชุมชน
๘)	ไม่สามารถเตรียมชุมชนเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่เป็นสังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากชุมชนมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น คนวัยทำงานมีภาระดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง มีภาระค่าใช้จ่ายสูงขึ้น รวมทั้งความรู้ ภูมิปัญญาที่อยู่กับผู้สูงอายุมิได้ถูกจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ขาดการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ และหายไปจากชุมชน
๙)	ไม่มีการเตรียมความพร้อมของครัวเรือนในชุมชน ในการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) เพื่อการเตรียมตัวหลังเกษียณ การวางแผนทางการเงิน (Saving for Retirement) ผู้สูงอายุจะกลายเป็นภาระของครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ของครัวเรือนและชุมชน
๑๐)	ไม่สามารถเตรียมชุมชนในการค้าขายบนระบบออนไลน์อันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศทางเศรษฐกิจ รวมถึงข้อจำกัดในการค้าและการลงทุนในวิกฤตการณ์ในอนาคตที่กระทบต่อเศรษฐกิจฐานรากอันเกิดจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากชะลอตัวการจ้างงานในชุมชนลดลง ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชนเลิกกิจการ

การวิเคราะห์ฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Analysis)	
๑๑)	ไม่สามารถเตรียมความพร้อมชุมชนให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้พลังงานทดแทน พลังงานทางเลือก และมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับครัวเรือนและชุมชน (การเผาป่า การเผาขยะ การทำการเกษตร รวมถึงการประกอบอาชีพที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม) จะส่งผลให้เกิดความสับสนในการใช้ทรัพยากร ต้องใช้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการใช้ทรัพยากรจากชุมชนและภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเพิ่มมากขึ้น
๑๒)	ไม่มีการสร้างความรู้และทักษะทางการเงิน (การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก ภาวะเงินเฟ้อ) และพฤติกรรมการออมของครัวเรือน จะส่งผลให้คนในชุมชนมีภาวะหนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น ก้าวเข้าสู่วงจรความยากจนข้ามรุ่น

๒.๓ กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่

๓

ทิศทางของ

กรมการพัฒนาชุมชน

๓.๑

จุดยืนและตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)

การกำหนดจุดยืนและตำแหน่งการพัฒนา (Positioning) ของกรมการพัฒนาชุมชน เกิดจากการนำผลการวิเคราะห์ศักยภาพองค์กร (SWOT) และการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Analysis) มาพิจารณาร่วมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้เห็นถึงจุดยืนและตำแหน่งการพัฒนาในระยะเร่งด่วน (Quick win) พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน ๔ ด้าน มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

จุดยืนและตำแหน่งการพัฒนา	ระยะเร่งด่วน (Quick win) พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗
ด้านที่ ๑ การเตรียมความพร้อมและพัฒนาชุมชนรองรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อหนุนเสริมการพลิกโฉมประเทศไทย ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว	๑) ปรับความคิดและสร้างมุมมองใหม่ของประชาชนในชุมชน และผู้นำของชุมชน เพื่อให้มีทักษะการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง มีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันในชุมชน และสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เน้นความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ พร้อมทั้งการประสานความร่วมมือจากภาคีหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะชุมชนที่ยังไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และยังคงต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐอย่างเหมาะสม ๒) ใช้กลไกการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชนให้เป็นฐานการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็ง วางรากฐานชุมชนให้เป็นชุมชนที่มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะการสร้างมุมมองของประชาชนในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญอย่างเข้าใจ เข้าถึง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของการพัฒนาชุมชน และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งมีบทบาทในการพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนทันต่อการเปลี่ยนแปลง
ด้านที่ ๒ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากสร้างคุณค่าในชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อการพึ่งตนเอง พึ่งกันเอง และเดินหน้าการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั่วประเทศ	๑) ปรับแนวคิด สร้างมุมมองใหม่ในการบริหารจัดการตนเองของชุมชน (ระเบิดจากข้างใน) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่รับมือกับภัยคุกคามทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนภายในประเทศ และที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงปัจจัยแวดล้อม ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะมุมมองใหม่ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของผลิตภัณฑ์ชุมชน โมเดลการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ที่ได้รับเริ่มไว้ เช่น ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี พื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต “โคก หนอง นา โมเดล” ๒) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างสรรค์โมเดลใหม่ มาตรการ และรูปแบบการพัฒนาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อนำทางในการขับเคลื่อนและวางแผนการพัฒนาชุมชนทั่วทั้งประเทศ โดยมุ่งสร้างพื้นที่ต้นแบบ/นาร่องที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนที่เป็นชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเร่งสร้างงาน สร้างอาชีพ และการฟื้นฟูรายได้ โดยให้ความสำคัญกับประชาชนที่มีความเปราะบางทางเศรษฐกิจ รวมทั้งวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ๓) ใช้กลไกการพัฒนาชุมชน และทรัพยากรของชุมชนพร้อมการประสานเครือข่ายในการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานราก สร้างงาน สร้างอาชีพ และการสร้างสรรค์ระบบการเยียวยาทางเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง และพึ่งกันเอง การให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการประสานทรัพยากร กิจกรรม และงบประมาณ ในการหนุนเสริมเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน

จุดยืนและตำแหน่งการพัฒนา	ระยะเร่งด่วน (Quick win) พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗
ด้านที่ ๓ การบริหารจัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนของประเทศให้เป็นระบบ เกิดห่วงโซ่คุณค่า ทั้งระดับพื้นที่ จังหวัด ภาค และประเทศที่เข้มแข็ง มีพันธสัญญาของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างชุมชนกับชุมชน ชุมชนกับประเทศ ชุมชนกับภูมิภาค อาเซียน และชุมชนกับนานาชาติ	๑) ส่งเสริมบุคลากรเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ในทุกกลุ่มทุกระดับ ทั่วประเทศ ให้มีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างเศรษฐกิจสร้างคุณค่า และการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และเน้นการสร้างกรอบความคิดใหม่ (New Paradigm) ทักษะใหม่ (Up and Re-Skill) และชุดความรู้ใหม่ที่ทันการเปลี่ยนแปลงแก่เครือข่าย และระบบบริหารจัดการที่เป็นนวัตกรรมการจัดการเครือข่ายชุมชนของประเทศ ๒) สร้างระบบและกลไกเพื่อการช่วยเหลือการเกื้อกูล การแบ่งปันความสำเร็จของชุมชน ระหว่างกันของเครือข่าย ทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ รวมทั้งเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในจังหวัด ภาค และประเทศ ๓) เร่งระดมพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนของกรมพัฒนาชุมชน ในการช่วยเหลือชุมชน ผู้ประกอบการของชุมชน และวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตต่าง ๆ ให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น ๔) ผลักดันให้มีกฎหมายโดยตรง เพื่อบริหารจัดการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการพัฒนาชุมชนและในเศรษฐกิจฐานราก ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มีขีดความสามารถสูง (High Performance) เพื่อยกระดับให้เป็นเครือข่ายต้นแบบความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งเป็นศูนย์เชื่อมโยงความร่วมมือในระดับพื้นที่ ร่วมดูแลและพัฒนา กิจกรรมในการต่อยอดการสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับเครือข่ายที่เข้มแข็งให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและครบวงจร
ด้านที่ ๔ การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญ ความทันสมัย ภาพลักษณ์ บทบาทใหม่ของกรมการพัฒนาชุมชน และบุคลากรสู่องค์กรนวัตกรรมแห่งอนาคตที่มีสมรรถนะสูง	๑) เร่งเสริมสร้างความรอบรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) แก่บุคลากรเพื่อให้มีขีดความสามารถในการสร้างสรรค์ พัฒนาภารกิจ และการดำเนินงาน การพัฒนาชุมชนที่มีความทันสมัย สามารถส่งเสริม และสนับสนุนให้ชุมชนได้รับการพัฒนาและมีความพร้อมสู่การเป็นชุมชนดิจิทัลในอนาคต ๒) เร่งฟื้นฟู และสร้างสรรค์องค์ความรู้ วิทยาการ และนวัตกรรมในการพัฒนาชุมชน เพื่อนำมาสู่การสร้างสรรค์งานพัฒนาชุมชน ให้ชุมชนได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สนองความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและ ความคาดหวังของชุมชน รวมถึงความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกทั้งในปัจจุบันและอนาคตพร้อมสร้างสรรค์ระบบการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพสูง ๓) เสริมสร้างความสุขในการทำงาน ความภาคภูมิใจ และอุดมการณ์ในการเป็นนักพัฒนาชุมชนการส่งเสริมคนดี คนเก่ง คนที่มีคุณธรรม และมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาชุมชน ได้รับการเติบโตในเส้นทางอาชีพอย่างยุติธรรม พร้อมทั้งผลักดันให้บุคลากรของกรมการพัฒนาชุมชนเป็นบุคลากรของรัฐที่พึงประสงค์ (คนดี คนเก่ง คนมีคุณธรรม คนมีจิตสำนึก คนมีความสามารถสูง คนมีความมุ่งมั่น และมีความเป็นมืออาชีพในการพัฒนาชุมชน) ๔) สร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมใหม่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองของบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาระบบการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรที่มีความทันสมัย สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ทัวถึง และรวดเร็ว เป็นระบบที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรในระดับพื้นที่ ได้พัฒนาตนเองจนเกิดความเชี่ยวชาญ และหนุนเสริมการเติบโตของเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) อย่างเป็นธรรม

๓.๒

วิสัยทัศน์ (Vision)

*“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”*

คำนิยามวิสัยทัศน์	
เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง	การผลิต การจำหน่าย และการบริโภคที่ใช้ทุนชุมชนในการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองภายใต้แนวคิด BCG Model เพื่อให้คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน
ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน	ชุมชนที่มีผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารจัดการชุมชน มีข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่มีคุณภาพ มีกลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายที่เข้มแข็ง มีทุนชุมชนที่มีศักยภาพ และคนในชุมชนมีสำนึกในความเป็นชุมชน สำนักรักชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถรับมือกับผลกระทบ และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง และเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน เพื่อให้ชุมชนมีวิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม และวิธีการคิดที่เข้าใจและเข้าถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

๓.๓

พันธกิจ (Mission)

๑. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
๒. ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชนและชุมชน
๓. สร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับงานพัฒนาชุมชนให้ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
๔. พัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

๓.๔

แผนปฏิบัติการ/กลยุทธ์/เป้าหมาย

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๑

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์:

๑. เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. ยกระดับขีดความสามารถชุมชนมุ่งสู่อนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

เป้าหมาย:

ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๒

การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง

กลยุทธ์:

๑. สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการทุนชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง
๓. แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำด้วยปฏิบัติการเชิงรุกแบบมุ่งเป้า

เป้าหมาย:

เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชน มีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๓

การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์:

๑. สร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชนด้วยประชาชนที่มีสมรรถนะสูง
๒. ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชนภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมาย:

เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็งและเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ ๔

การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

กลยุทธ์:

๑. พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมืออาชีพ
๒. ยกระดับองค์กรให้มีสมรรถนะสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

เป้าหมาย:

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๑

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑. ความสำคัญและความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา พร้อมทั้งมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถรับมือกับภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม ๒) บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี องค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งอนาคตที่เข้มแข็ง และ ๓) ส่งเสริมการสร้างชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้การพึ่งตนเอง ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งหวังให้ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ฯ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

► **ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๑) ด้านความมั่นคง และ (๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

► **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๑) ประเด็นความมั่นคง และ (๑๕) ประเด็นพลังทางสังคม

► **แผนการปฏิรูปประเทศ :** (๑) ด้านการเมือง และ (๕) ด้านเศรษฐกิจ

► **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ :** หมายความว่า ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น้อยอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน หมายความว่า ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม และหมายความว่า ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

► **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ :** แผนที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ และแผนที่ ๑๐ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

► **นโยบายหลักของรัฐบาล :**

ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุขของประเทศ ๒.๔) สร้างความสงบและปลอดภัยตั้งแต่ระดับชุมชน, ด้านที่ ๓ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ๓.๒) ปลุกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมายมีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี และด้านที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก ๗.๒) สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ๗.๓) ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก

► **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) :**

- **เป้าหมายหลักที่ ๒** ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เป้าหมายย่อยที่ ๒.๕ ความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์ รวมถึงให้มีธนาคารพืชและเมล็ดพันธุ์ที่มีการจัดการที่ดีและความหลากหลายทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรมชาติและเท่าเทียม

► แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) :

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน กลยุทธ์ที่ ๑.๒ รักษาความสงบเรียบร้อยและการรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบ
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กลยุทธ์ที่ ๒.๒ สร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยภาคีเครือข่าย
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจให้เติบโตอย่างสมดุล กลยุทธ์ที่ ๓.๔ บูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ให้มีผลสัมฤทธิ์สูง
- **ภารกิจหลักของหน่วยงาน :** สร้างกลไกในการบริหารจัดการชุมชนที่มีความเหมาะสมและเป็นไปตามบริบทของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อมด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของชุมชน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากลไกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียร สงเสริมและสนับสนุนการจัดทำและประสานการบูรณาการแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ และเสริมสร้างชุมชนที่มีแผนคุณภาพ (Smart Plan) นำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรแกนนำชุมชน ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนให้มีความสามารถในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนและบริหารจัดการชุมชนที่ดี ส่งเสริมให้ชุมชนนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างความโดดเด่นบนฐานของความเข้มแข็งและปัญหาความต้องการของชุมชน ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อการเข้าถึงครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อยกระดับเป็นครัวเรือนสัมมาชีพ สามารถดำรงชีพได้เหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ชุมชนต้นแบบในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตของชุมชน เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้ในหลายมิติ มีความเข้มแข็งมากขึ้น มุ่งสู่สังคมอุดมสุข

๒. วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อสร้างค่านิยมร่วมที่เข้มแข็งของชุมชน นำไปสู่วัฒนธรรมและวิถีชีวิตบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) เพื่อปรับวิธีคิดและสร้าง กระบวนทัศน์ทางความคิดใหม่ให้กับประชาชนและชุมชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพในการยืนหยัดต่อสู้กับวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนฐานของการพึ่งตนเองในทุกมิติ
- (๓) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการชุมชนด้วยกระบวนการพัฒนาชุมชน และการบูรณาการศาสตร์พระราชา วิทยาการ องค์ความรู้ นวัตกรรม และหลักคุณธรรม เพื่อการสร้างชุมชนแห่งอนาคตที่มีศักยภาพพึ่งตนเองได้ในทุกมิติ

๓. เป้าหมาย/กลยุทธ์/ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา/มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ได้กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา มาตรการและแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนปฏิบัติการรายเรื่องที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย : ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ : ๑. เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. ยกระดับขีดความสามารถชุมชนมุ่งสู่อนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ :

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. จำนวนครัวเรือนและชุมชนมีข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนเพื่อการวางแผนการพัฒนาและการบริหารจัดการชุมชน	จปฐ. ๑๒.๙ ล้าน คร./กษช.๒๑ ๗๐,๔๗๕ มบ.	คสท.
๒. จำนวนผู้นำชุมชนที่สามารถบริหารจัดการชุมชนและขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม	๑๔,๐๗๒ คน	สสช.
๓. ร้อยละของตำบลที่มีการบูรณาการแผนพัฒนาตำบล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการชุมชน	มากกว่า ร้อยละ ๘๕	สสช.
๔. ร้อยละของหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕	สสช.

แนวทางการพัฒนาที่ ๑

พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถรับมือกับภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :

๑. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา และเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต ตามทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่มุ่งเน้นให้มาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนดีขึ้น

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำและประสานการบูรณาการแผนพัฒนาในระดับพื้นที่และเสริมสร้างชุมชนที่มีแผนคุณภาพ (Smart Plan) นำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนาศูนย์กลางการดำเนินงานชุมชนที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนให้มีความสามารถในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนและบริหารจัดการชุมชนที่ดี

๓. สร้างกลไกในการบริหารจัดการชุมชนที่มีความเหมาะสม และเป็นไปตามบริบทของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อมด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของชุมชน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากลไกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนที่มีจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจนเป็นวิถีชุมชน

๕. ส่งเสริมให้ชุมชนนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างความโดดเด่นบนฐานของความเข้มแข็งและปัญหาความต้องการของชุมชน ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๖. ปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อการเข้าถึงครัวเรือนเป้าหมายเพื่อยกระดับเป็นครัวเรือนสัมมาชีพสามารถดำรงชีพได้เหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้แนวคิดการเรียนรู้และสืบสานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๗. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาให้มีความเข้มแข็งเพื่อการบริหารจัดการชุมชน ในการพึ่งตนเองและพึ่งกันเองภายในชุมชนตามบริบทและปัญหาความต้องการของชุมชน

แนวทางการพัฒนาที่ ๒

บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีองค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งอนาคตที่เข้มแข็ง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :

๑. พัฒนาระบบการบริหารจัดการเก็บและการใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน เน้นการสร้างแนวความคิด และทัศนคติใหม่ และการมีส่วนร่วมต่อการจัดเก็บ และใช้ข้อมูลของประชาชนในชุมชน เพื่อการพัฒนาตนเองและชุมชน และการยกระดับข้อมูลให้มีการจัดการอย่างทันสมัย พร้อมทั้งบูรณาการการจัดทำฐานข้อมูลและโปรแกรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒. สร้างระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่มีความทันสมัยด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารการจัดเก็บ การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ประโยชน์ และการแปลงเป็นข้อมูลการพัฒนาของชุมชนให้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :	
	และทันสมัย ๓. จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการข้อมูลเพื่อ การพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด เพื่อบริการข้อมูลแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม รวมทั้งการนำระบบเทคโนโลยีอัจฉริยะต่าง ๆ มาใช้ในการสังเคราะห์ข้อมูลชุมชน (Community Development Big Data Analytic) ๔. ยกระดับศูนย์เรียนรู้ชุมชนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างบุคลากรของชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทำงานร่วมกับแกนนำในชุมชน เพื่อขับเคลื่อนงานการพัฒนาชุมชนในทุกมิติให้มีประสิทธิภาพ ๕. ยกระดับขีดความสามารถบุคลากรของชุมชนให้มีศักยภาพในการใช้เครื่องมือเพื่อการจัดการข้อมูล สารสนเทศการพัฒนาชุมชนอย่างมืออาชีพ และมีส่วนร่วมในการทบทวนความเหมาะสม ความทันสมัย ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอย่างต่อเนื่อง ๖. สร้างรูปแบบการพัฒนาและชุดความรู้การพัฒนาชุมชนใหม่ตามบริบทปัญหาชุมชน รวมถึงการพัฒนาชุมชนในอนาคต ในรูปแบบของ Community Development Model ๗. ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา และภาคีเครือข่ายในการสร้างนวัตกรรมประจำชุมชนที่มีศักยภาพสูง สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าจากฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนเพื่อการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนในทุกมิติ	
แนวทางการพัฒนาที่ ๓	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :	
ส่งเสริม การสร้างชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้การพึ่งตนเองด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. ส่งเสริมให้ชุมชนมีระบบบริหารจัดการชุมชนที่มีธรรมาภิบาล ยึดมั่นในความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต มีความสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในทุกมิติ ทุกระดับ ๒. ส่งเสริมให้มีชุมชนต้นแบบในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตของชุมชน เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้ในหลายมิติ ๓. ยกระดับหมู่บ้าน/ตำบล ให้เป็นหมู่บ้าน/ตำบลพอเพียงที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น มุ่งสู่สังคมอุดมสุข	
โครงการหลักที่สำคัญ		
		หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ประชาชนจิตอาสา		สส.
๒. จัดทำและประสานแผนพัฒนาตำบล		สสช.
๓. การบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)		คสท.
๔. โครงการการจัดทำสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต		คสท.
๕. พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง		สสช.
๖. การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดิน โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน		สทอ.
๗. สร้างและพัฒนาศูนย์เรียนรู้การสืบสานต่อยอด และการพัฒนาชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สสช.
๘. พัฒนาศักยภาพพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในการขับเคลื่อนนโยบายของกรมการพัฒนาชุมชน		สตร.

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 1

• การเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถ
บริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

เข้มมุ่งสำคัญ :
มุ่งหวังให้ชุมชน
มีศักยภาพ
ในการบริหารจัดการ
และพัฒนาตนเอง
สู่ความเข้มแข็ง
อย่างยั่งยืน

ครัวเรือน/ประชาชนในชุมชน

- ยกย่องการครองชีพและมาตรฐานความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
- ครัวเรือนเป้าหมายได้รับการยกระดับเป็นครัวเรือนสัมมาชีพ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มในการพึ่งตนเอง
- สนับสนุนให้ประชาชนที่มีจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจนเป็นวิถีชุมชน
- เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในทุกมิติทุกระดับ

ผู้นำชุมชน

- ยกย่องขีดความสามารถในการจัดทำแผนชุมชนและการบริหารจัดการชุมชนที่ดี
- ยกย่องขีดความสามารถในการใช้เครื่องมือเพื่อการจัดการข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาชุมชนอย่างมืออาชีพ
- มีส่วนร่วมในการทบทวนความเหมาะสมความทันสมัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอย่างต่อเนื่อง

กลุ่ม/องค์กรในชุมชน

- กลุ่มองค์กรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง เพื่อการบริหารจัดการชุมชนสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

หมู่บ้าน/ชุมชน

- ยกย่องระบบการจัดการชุมชนรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- พัฒนาศักยภาพแผนชุมชนให้มีคุณภาพ (Smart Plan) นำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างเป็นระบบ
- สร้างนวัตกรรมประจําชุมชนที่มีศักยภาพสูงสามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าจากฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนรองรับการพัฒนา/ขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนในทุกมิติ
- สร้างกลไกการบริหารจัดการชุมชนที่มีความเหมาะสมและเป็นไปตามบริบทของชุมชน รวมถึงสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง
- นำอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างมูลค่าต่อบริษัทของชุมชน/ความแข็งแกร่งของชุมชน
- สร้างรูปแบบการพัฒนาและจัดการข้อมูลสารสนเทศชุมชนรอบทิศทางพัฒนาชุมชนในภาคในรูปแบบของ Community Development Model
- ส่งเสริมให้เป็นชุมชนต้นแบบในการรื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตของชุมชน เป็นชุมชนพึ่งตนเองได้ในหลายมิติ
- ยกย่องพัฒนาระบบฐานข้อมูลชุมชนให้มีการจัดการอย่างทันสมัย พร้อมทั้งบูรณาการการจัดทำฐานข้อมูล/โปรแกรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพชีวิต
- ยกย่องศูนย์เรียนรู้ชุมชนโดยยึดวิถีวิถีวิถีเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนในทุกมิติ
- ยกย่องหมู่บ้าน/ตำบล ให้เป็นหมู่บ้าน/ตำบลพอเพียงที่มีความเข้มแข็งมากขึ้นสู่สังคมอุดมสุข

**ชุมชนมีศักยภาพ
ในการบริหาร
จัดการและ
พัฒนาตนเอง
สู่ความเข้มแข็ง
อย่างยั่งยืน**

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๒

การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง

๑. ความสำคัญและความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา พร้อมทั้งมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๒ การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๖ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) สร้างและพัฒนากลไกขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจฐานราก ๒) พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยกลไกประชารัฐและการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน ๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด ๔) ยกย่องชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร ๕) ปรับระบบบริหารจัดการทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล เพื่อการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของชุมชนให้พึ่งตนเอง และ ๖) แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ ด้วยระบบปฏิบัติการเชิงรุกที่เข้าถึงประชาชนรายครัวเรือน โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ฯ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

► **ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ (๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

► **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๓) ประเด็นการเกษตร (๕) ประเด็นการท่องเที่ยว (๑๑) พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และ (๑๖) ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก

► **แผนปฏิรูปประเทศ :** (๕) ด้านเศรษฐกิจ และ (๙) ด้านสังคม

► **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ :** หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมายความว่า ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน หมายความว่า ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมายความว่า ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม และหมายความว่า ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

► **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ :** แผนที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ และแผนที่ ๖ การสร้างความสามัคคีปรองดอง

► **นโยบายหลักของรัฐบาล :**

ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ๕.๔) พัฒนาภาคการท่องเที่ยว ๕.๔.๑) พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ๕.๔.๕) ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน และด้านที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก ๗.๑) ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน ๗.๑.๑) ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน ๗.๒) สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ๗.๒.๒) ยกย่องคุณภาพตลาดชุมชน สถาบันการเงินของชุมชน สวัสดิการชุมชน สาธารณสุขชุมชน ป่าชุมชน ไม่มีค่า ท่องเที่ยวชุมชน และส่งเสริมการขายตลาดสู่ต่างประเทศ

► **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) :**

- **เป้าหมายหลักที่ ๑** ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ เป้าหมายย่อยที่ ๑.๑ ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงของประชาชนในทุกพื้นที่ให้หมดไป และเป้าหมายย่อยที่ ๑.๒ ลดสัดส่วนชาย หญิง และเด็กในทุกช่วงวัยที่อยู่ภายใต้ความยากจนในทุกมิติตามนิยามของแต่ละประเทศให้ลดลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง

- **เป้าหมายหลักที่ ๘** ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน เป้าหมายย่อยที่ ๘.๑ ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ ๗ ต่อปี เป้าหมายย่อยที่ ๘.๒ บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านการสร้างความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นภาคการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และใช้แรงงานเป็นหลัก (Labour-Intensive) เป้าหมายย่อยที่ ๘.๓ ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัวและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลางผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน และเป้าหมายย่อยที่ ๘.๔ ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

- **เป้าหมายหลักที่ ๑๐** ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ เป้าหมายย่อยที่ ๑๐.๑ บรรลุการเติบโตรายได้ของกลุ่มประชากร ร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดอย่างก้าวหน้าและยั่งยืน โดยให้มีอัตราเติบโตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

▶ **แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) :**

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กลยุทธ์ที่ ๒.๑ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนแบบชี้เป้าด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ ๒.๒ สร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยภาคีเครือข่าย และกลยุทธ์ที่ ๒.๓ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

▶ **ภารกิจหลักของหน่วยงาน :** สร้าง พัฒนา ยกระดับคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำสมัยใหม่ของชุมชนที่มีศักยภาพสูง ให้มีการประสานระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนบนฐานสมัยใหม่ แก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำด้วยระบบปฏิบัติการเชิงรุก ที่เข้าถึงประชาชนรายครัวเรือน บูรณาการความร่วมมือกับสถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ตลาดสมัยใหม่ ในการสร้างโอกาสให้กับกิจกรรมสมัยใหม่ของชุมชนได้นำผลิตภัณฑ์ชุมชนมากระจายไปยังผู้บริโภค และสร้างแบรนด์ของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาการ นวัตกรรมและสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมรูปแบบผลิตภัณฑ์ ยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร

๒. วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อใช้กลไกของการพัฒนาชุมชน ให้ชุมชนสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนที่เข้มแข็ง มีการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพาจากภายนอก รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

(๒) เพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของครัวเรือนให้ดีขึ้น ให้ประชาชนที่มีปัญหาภาวะหนี้สินได้เข้าถึงโอกาสในการนำทุนชุมชนมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของตนเอง ลดหนี้ และสร้างโอกาสในการมีงานและรายได้ที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และความไม่เสมอภาค เพื่อให้ทุกคนได้ประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๓) เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมายกระดับผลิตภัณฑ์ของชุมชน ให้เป็นกิจกรรมสำคัญของการสร้างเศรษฐกิจในชุมชน และเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างชุมชน ระดับประเทศและนานาชาติ

(๔) เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการจัดการทุนชุมชน ส่งเสริมให้มีระบบสวัสดิการจากกองทุนชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนของชุมชน พร้อมทั้งการพัฒนาทักษะทางการเงินที่มีคุณภาพ ส่งเสริมระบบการออมเงินของครัวเรือนและชุมชน

๓. เป้าหมาย/กลยุทธ์/ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา/มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๒ การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ได้กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา มาตรการและแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนปฏิบัติการประจำปี ๒ การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง

เป้าหมาย : เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชน มีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ : ๑. สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการทุนชุมชนหนุนเสริม เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง
๓. แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำด้วยปฏิบัติการเชิงรุกแบบมุ่งเป้า

ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ :

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘ ของปีฐาน (ปี ๒๕๖๕)	สทว.
๒. ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. คงเหลือ	ไม่เกินร้อยละ ๑๕	สสช./สทว./สทส./สทอ./ศสท.
๓. ร้อยละของครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน	ร้อยละ ๖๕	สทอ.

แนวทางการพัฒนาที่ ๑

สร้างและพัฒนากลไกขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน หนุนเสริมเศรษฐกิจฐานราก

มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ

๑. สร้าง พัฒนา ยกระดับคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำสัมมาชีพชุมชนที่มีศักยภาพสูง ให้มีการประสานระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนบนฐานสัมมาชีพ

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร แรงงานทั่วไปให้มีการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพจากฐานของทรัพยากรชุมชนและความรู้ทักษะที่ทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการเป็นผู้ประกอบการชุมชน

๓. สร้างและรวบรวมองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ ด้านอาชีพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก จากต้นทุนของชุมชน

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มและยกระดับกลุ่มสัมมาชีพชุมชน ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ชุมชน

๕. บูรณาการความร่วมมือกับสถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ตลาดสมัยใหม่ในการสร้างโอกาสให้กับกิจกรรมสัมมาชีพของชุมชนได้นำผลิตภัณฑ์ชุมชนมากระจายไปยังผู้บริโภค

๖. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพแก่กลุ่มคนเปราะบางเพื่อรวมกลุ่มเป็นสัมมาชีพเพื่อการพึ่งตนเองเน้นการประสานความร่วมมือกับ ๗ ภาคีเครือข่าย เพื่อการดูแลกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มคนจน กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ)

แนวทางการพัฒนาที่ ๒

พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยกลไกประชารัฐ และการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน

มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ

๑. ยกระดับการบริหารจัดการเศรษฐกิจฐานรากด้วยกลไกประชารัฐ ให้มีศักยภาพในการสนับสนุนผู้ประกอบการชุมชนในการประกอบธุรกิจมากขึ้น

๒. สนับสนุนให้องค์กร ๗ ภาคี ยกระดับองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการของชุมชน ๓. นำเทคโนโลยีมาส่งเสริม และสนับสนุนผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน

๔. สนับสนุนกลไกประชารัฐในการพัฒนาช่องทางทางการตลาดและเครือข่ายเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างแบรนด์ของชุมชน

๕. ต่อยอดความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่โคก หนอง นา เพื่อหนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชน

แนวทางการพัฒนาที่ ๓

สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด

มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ

๑. สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจากผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูล OTOP ขนาดใหญ่ (OTOP Big Data Analytic) รวมถึงปรับปรุงระเบียบ แนวทางปฏิบัติ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการตลาดดิจิทัล ทรัพย์สินทางปัญญา

แนวทางการพัฒนาที่ ๓	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ
	ลิขสิทธิ์และมาตรฐานต่าง ๆ ให้เฝ้าต่อผู้ประกอบการ OTOP ๒. เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP เดิม และสร้างผู้ประกอบการ OTOP รุ่นใหม่ (Young OTOP) ๓. บูรณาการกระบวนการเรียนรู้และการเรียนการสอนกับสถาบันการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ OTOP ภายใต้แนวคิดโรงเรียน OTOP เพื่อการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับคนรุ่นใหม่ ๔. ส่งเสริมกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาการนวัตกรรม และสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมนักร้องแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้มีบทบาทในการสืบทอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับยุคสมัย และยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์ระดับประเทศ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับสากล ๕. ส่งเสริมการตลาดให้แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการชุมชน ผู้ประกอบการ OTOP ให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการด้วยกลไกของชุมชนและเครือข่ายเพื่อให้เกิดช่องทางการตลาดครบวงจร สร้างและพัฒนานักการตลาดรุ่นใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของ Trader ในการรวบรวมและกระจายสินค้าออกจากชุมชนทั้งในระดับชุมชน ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ ๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถีให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ รองรับการตลาดท่องเที่ยวรูปแบบ วิถีชีวิตใหม่รวมทั้งการเชื่อมโยง การท่องเที่ยวชุมชน กับชุมชน ชุมชนกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศกับการท่องเที่ยวชุมชนของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ ๒. สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางที่หลากหลาย ตรงกับพฤติกรรมในการเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างโอกาสทางการตลาดกับแพลตฟอร์มการท่องเที่ยว ๓. นำความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และความโดดเด่นของพื้นที่มาใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างความร่วมมือและการพัฒนาเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยว ๔. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะ วัฒนธรรม องค์กรความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นของฝากและของที่ระลึกให้มีมูลค่าเพิ่ม
แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ปรับระบบบริหารจัดการทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล เพื่อการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของชุมชนให้พึ่งตนเอง	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ ๑. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และเสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชน เพื่อเป็นแหล่งทุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ๒. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการกองทุนชุมชนให้สามารถบริหารจัดการทุนชุมชนให้มีทักษะในการบริหารการเงิน การบัญชี และการจัดการทุนชุมชนอย่างมืออาชีพตามหลักธรรมาภิบาล ๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการน้อมนำแนวพระราชดำริ สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการทุนชุมชนและสร้างโอกาสการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทุนชุมชน ๔. สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินด้วยการปรับวิธีคิดการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการออมเชิงคุณภาพเพื่อความมั่นคงในวัยเกษียณจากการทำงาน(Happy Money Happy Retirement) พัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชน ๕. พัฒนาแหล่งทุนในชุมชนให้เกิดกิจกรรมเชิงธุรกิจภายในชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมการดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน และเข้าสู่อการบริหารจัดการในรูปแบบนิติบุคคล เกิดการจัดสวัสดิการที่ครอบคลุมความต้องการของประชาชนทุกช่วงวัย และรองรับสังคมผู้สูงอายุ ๖. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งทุนในชุมชนอย่างมีธรรมาภิบาล

แนวทางการพัฒนา	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ	
แนวทางการพัฒนาที่ ๖ แก้ไขปัญหาคความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำด้วย ระบบปฏิบัติการเชิงรุก ที่เข้าถึงประชาชนราย ครัวเรือน	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ ๑. จัดทำฐานข้อมูล “เพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ” ให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลจากระบบ TPMAP (Thai People Map and Analytics Platform) ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายสามารถกำหนดนโยบาย ออก แบบระบบการดูแลและแนว ทางแก้ไขปัญหาคได้อย่างตรงจุด สอดคล้องตามสภาพความเป็นจริงของแต่ละกลุ่มอย่าง เข้าถึง ทัวถึง และต่อเนื่อง ๒. บูรณาการความร่วมมือภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อ ร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ทุกช่วงวัย รวมถึง ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า และสนับสนุนการสร้างหลักประกันทางสังคม โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลกลุ่มคนจนแบบ เข้าถึงในพื้นที่ ๓. ส่งเสริมให้มีการบูรณาการกองทุนชุมชนและฐานข้อมูลโดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในการ บริหารจัดการหนี้สินภาคครัวเรือนเพื่อให้ประชาชนมีวินัยทางการเงิน ลดภาระหนี้สิน สามารถ เข้าถึงแหล่งทุนเพื่อสร้างรายได้ นำไปสู่การลดหนี้/ปลดหนี้ รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือกับ สถาบันการเงินและองค์กรภาคีในการพัฒนาทักษะทางการเงิน การออม การบริหารทุนและสินเชื่อ ๔. สร้างรูปแบบวิธีการจัดการแก้ไขความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำอย่างถูกต้อง มีความ ยั่งยืน เป็นรูปแบบที่ครอบคลุมกลุ่มปัญหาและความแตกต่างกันในบริบทของแต่ละพื้นที่ ๕. แสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาคความ ยากจนในทุกมิติ ทุกช่วงวัยในรูปแบบ Social credit หรือความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	
โครงการหลักที่สำคัญ		หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑. สร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้		สสช.
๒. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ยุค ๔.๐		สกว.
๓. พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยภาคีเครือข่าย		สกว.
๔. เสริมสร้างรายได้ด้วยเครือข่ายเกษตรปลอดภัย		สกว.
๕. พัฒนาลิขสิทธิ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) ให้มีคุณภาพมาตรฐาน		สกว.
๖. พัฒนาลิขสิทธิ์ OTOP Premium สู่สากล		สกว.
๗. พัฒนารูปแบบชุมชนภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาลิขสิทธิ์		สกว.
๘. ยกระดับการพัฒนาลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาผ้าไทยและงานหัตถกรรมชุมชน		สกว.
๙. นักการตลาดรุ่นใหม่		สกว.
๑๐. การจัดงาน OTOP ภูมิภาค		สกว.
๑๑. การจัดงาน OTOP CITY ๒๐๒๒		สกว.
๑๒. การจัดงาน OTOP ศิลปชีพ ประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี		สกว.
๑๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์		สกว.
๑๔. พัฒนาเส้นทางชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี		สกว.
๑๕. ส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะการบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวและชุมชน		สทอ.
๑๖. เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน		สทอ.
๑๗. แก้ไขปัญหาคหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนโดยทุนชุมชน		สทอ.
๑๘. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี		สทส.
๑๙. พลังสตรีรุ่นใหม่ร่วมใจจัดความยากจนแบบพุ่งเป้า		สทส.
๒๐. ส่งเสริมการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า		สสช.
๒๑. ฝึกอบรมประชาชนพัฒนาคนทุกช่วงวัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๑๐๘ อาชีพ)		สพช.

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 2

• การส่งเสริมและยกระดับ เศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง

ครัวเรือน/ประชาชน/
ผู้ประกอบการในชุมชน

- ยกระดับคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำสืบมาชีพชุมชนที่มีศักยภาพสูง
- คนรุ่นใหม่ในชุมชนได้รับการส่งเสริม/พัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการชุมชนบนฐานสืบมาชีพ
- ส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพตามแนวทางสืบมาชีพจากฐานของทรัพยากรชุมชน
- รองรับการเป็นผู้ประกอบการชุมชน
- พัฒนาศักยภาพแก่กลุ่มคนเปราะบางเพื่อรวมกลุ่มสืบมาชีพ (กลุ่มคนจน/พิการ/ผู้สูงอายุ)

- สนับสนุนผู้ประกอบการชุมชนในการประกอบธุรกิจและยกระดับความสามารถในการแข่งขัน
- สร้างผู้ประกอบการ OTOP รุ่นใหม่ (Young OTOP)
- สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน/การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการออมเชิงคุณภาพ
- เพื่อความความมั่นคงในวัยเกษียณการทำงาน
- พัฒนาศักยภาพทางการเงิน (Financial literacy) และวินัยทางการเงิน

เข็มมุ่งสำคัญ :
มุ่งหวังให้เศรษฐกิจ
ฐานรากมีความมั่นคง
คนในชุมชนมีงาน
มีอาชีพ มีรายได้
และมีคุณภาพ
ชีวิตที่ดี

ผู้นำชุมชน

- พัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างงานสร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ชุมชน
- พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการกองทุนชุมชนให้มีทักษะในการบริหารการเงิน การบัญชี และการจัดการกองทุนชุมชนอย่างมืออาชีพตามหลักธรรมาภิบาล

กลุ่ม/องค์กรในชุมชน

- ส่งเสริมการรวมกลุ่มและยกระดับกลุ่มสืบมาชีพชุมชนให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์รวมถึงการส่งเสริมช่องทางการตลาด
- เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อเป็นแหล่งทุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

หมู่บ้าน/ชุมชน

- ด้อยทอดความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ โคก หนอง นา เพื่อหนุนเสริมเศรษฐกิจชุมชน
- ส่งเสริม निकออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีบทบาทในการสืบทอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับยุคสมัยและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ส่งเสริมบทบาทของ Trader ในการรวบรวมและกระจายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ออกจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในระดับชุมชน/ภูมิภาค/ประเทศ
- ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม รองรับการตลาดและการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) / วิถีต่อไป (Next Normal)

- สร้างโอกาสทางการตลาดกับ Platform การท่องเที่ยว
- นำความโดดเด่นของชุมชนท่องเที่ยวมาสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย
- ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- ส่งเสริมให้มีการบูรณาการกองทุนชุมชนและฐานข้อมูลโดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการบริหารจัดการหนี้สินภาคครัวเรือน
- สร้างรูปแบบและวิธีการจัดการปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำที่ครอบคลุมกลุ่มปัญหาและความแตกต่างกันในบริบทแต่ละพื้นที่

**เศรษฐกิจฐานราก
มีความมั่นคง
คนในชุมชนมีงาน
มีอาชีพ มีรายได้
และมีคุณภาพ
ชีวิตที่ดี**

แผนปฏิบัติการราชการเรื่องที่ ๓

การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ

๑. ความสำคัญและความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา พร้อมทั้งมาตรการและแนวทางการปฏิบัติในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการราชการเรื่องที่ ๓ การสร้างความร่วมมือ และส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) ยกระดับขีดความสามารถของประชาชนให้เป็นพลังขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มีสมรรถนะสูง รองรับการเปลี่ยนแปลง ๒) จัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้มีพลังที่เข้มแข็งและยั่งยืนในทุกมิติ และ ๓) เชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ โดยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ฯ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

▶ **ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ (๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

▶ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๑๑) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และ (๑๕) ประเด็นการเสริมสร้างพลังทางสังคม

▶ **แผนการปฏิรูปประเทศ :** -

▶ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ :** หมายความว่า ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม และหมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

▶ **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ :** แผนที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์

▶ **นโยบายหลักของรัฐบาล :**

ด้านที่ ๓ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ๓.๒) ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี และด้านที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก ๗.๒) สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และ ๗.๓) ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก

▶ **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) :**

- **เป้าหมายหลักที่ ๕** บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กทุกคน เป้าหมายย่อยที่ ๕.B เพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเพิ่มบทบาทแก่สตรี

- **เป้าหมายหลักที่ ๑๗** เสริมความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายย่อยที่ ๑๗.๑๗ สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ - ภาคเอกชน และประชาสังคม สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

▶ **แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) :**

- **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒** การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยภาคีเครือข่าย

- **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓** การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจให้เติบโตอย่างสมดุล กลยุทธ์ที่ ๓.๔ บูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ให้มีผลสัมฤทธิ์สูง

► **ภารกิจหลักของหน่วยงาน :** พัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และมีทักษะในด้านการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีสมรรถนะสูง สร้างและพัฒนาเครือข่ายชุมชน นวัตกรรมชุมชน รวมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและรวบรวมองค์ความรู้ของการพัฒนาชุมชนมาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เป็นคลังความรู้ของชุมชน ส่งเสริม/สนับสนุนให้เครือข่ายการพัฒนาชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกระดับ ทุกมิติ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกระดับ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้ปฏิญญาอาเซียน และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ และการแบ่งปันความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนระหว่างกัน เพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การพัฒนาชุมชนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อพัฒนาบุคลากรของชุมชนให้มีสมรรถนะสูง และสามารถขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้เกิดความสำเร็จ
- (๒) เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ
- (๓) เพื่อสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ

๓. เป้าหมาย/กลยุทธ์/ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา/มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ ๓ การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ ได้กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา มาตรการและแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๓ การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมาย : เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์ : ๑. สร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชนด้วยประชาชนที่มีสมรรถนะสูง
๒. ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชนภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ :

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ร้อยละของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้รับการพัฒนา มีสมรรถนะสูง และสามารถขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้เกิดความสำเร็จ	ร้อยละ ๘๕	สพช.
๒. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน	ระดับ ๕	สสช./สพช./สทอ./สภว.
๓. ระดับความร่วมมือในการเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ	ระดับ ๑	กผ.

แนวทางการพัฒนาที่ ๑

ยกระดับขีดความสามารถของประชาชนให้เป็นพลังขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มีสมรรถนะสูงรองรับการเปลี่ยนแปลง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :

- พัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และมีทักษะในการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีสมรรถนะสูง
- สนับสนุนการพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากปราชญ์ของชุมชน การจัดการความรู้และถอดบทเรียนจากปราชญ์ เพื่อให้เป็นความรู้ที่ง่ายต่อการนำมาใช้ และต่อยอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- สร้างและส่งเสริมคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน “สำนึกรักบ้านเกิด”
- สร้างและพัฒนานักวิจัยชุมชน นวัตกรรมชุมชน รวมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและรวบรวมองค์ความรู้ของการพัฒนาชุมชนมาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นคลังความรู้ของชุมชน
- ส่งเสริม สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ เข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล กลุ่ม องค์กร เครือข่าย หน่วยงาน ที่มีผลงานด้านการพัฒนาชุมชนเป็นที่ประจักษ์

แนวทางการพัฒนาที่ ๒

จัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้มีพลังที่เข้มแข็งและยั่งยืนในทุกมิติ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :

- ส่งเสริม/สนับสนุนให้เครือข่ายการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกระดับ ทุกมิติ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกระดับ
- ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้ครอบคลุมทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์
- ผลักดันให้มีระเบียบ กฎหมายที่รองรับการดำเนินงานขององค์กรและเครือข่ายการพัฒนาชุมชน และทบทวน ปรับปรุง/แก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนาที่ ๓

เชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ :

- แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้ปฏิญญาอาเซียน และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ และการแบ่งปันความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนระหว่างกันเพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดน กลุ่มชาติพันธุ์ ริเริ่มสร้างสรรค์โครงการ ภายใต้ความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรทางสังคม

แนวทางการพัฒนา	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ	
	๓. ส่งเสริมผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการสนับสนุน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการชุมชนในการสร้างโอกาสทางการตลาด และการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ในรูปแบบบันทึกข้อตกลงเศรษฐกิจชุมชนบ้านพี่เมืองน้อง ๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การพัฒนาชุมชนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
โครงการหลักที่สำคัญ		หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. โครงการฝึกอบรมเครือข่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สพช.
๒. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง		สพช.
๓. โครงการพัฒนาสมรรถนะวิทยากรฐานเรียนรู้ในพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ "โคก หนอง นา โมเดล"		สพช.
๔. โครงการพัฒนาสมรรถนะวิทยากรฐานเรียนรู้ผ่านการอบรมโครงการ "โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง" ในพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ "โคก หนอง นา โมเดล" กรมการพัฒนาชุมชน		สพช.
๕. Integrated Sustainable Development of Quality of Life Based on Sufficiency Economy Philosophy (SEP)		กผ.
๖. Community - based Poverty Reduction for Lancang- Mekong Cooperation Countries		กผ.
๗. Area Development Model on Quality of Life Based on New Agriculture Theory Applied to "Khok Nong Na Model"		กผ.
๘. The ๙๐ Days Quick Win Campaign on Growing Vegetables to Strengthen Food Security		กผ.
๙. The Forum for Collaborative Development on One Area One Product Project among ASEAN Member States		กผ.
๑๐. Sharing implementing of Experience on Women Empowerment Fund in Thailand		กผ.

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 3

• การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาท เครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๔

การพัฒนองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์ และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

๑. ความสำคัญและความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา พร้อมทั้งมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๔ การพัฒนองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างอุดมการณ์การพัฒนาชุมชน ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความทันสมัยเป็นมืออาชีพ ๒) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง และระบบการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีคุณภาพ ๓) ยกระดับสู่องค์กรธรรมาภิบาล องค์กรทันสมัย และองค์กรแห่งความสุข และ ๔) ยกระดับภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่รับรู้และยอมรับ เกิดความเชื่อมั่นจากชุมชน และสังคมทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน โดยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ฯ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ▶ **ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
- ▶ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ :** (๒๐) ประเด็นการพัฒนาการบริการประชาชน และการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ และ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ▶ **แผนการปฏิรูปประเทศ :** ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ▶ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ :** หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน
- ▶ **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ :** แผนที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ และแผนที่ ๑๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต
- ▶ **นโยบายหลักของรัฐบาล :**
 - ด้านที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และด้านที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม
- ▶ **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) :**
 - เป้าหมายหลักที่ ๑๖** ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกกระดับ เป้าหมายย่อยที่ ๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ และเป้าหมายย่อยที่ ๑๖.๖ พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผลมีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ
- ▶ **แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) :**
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔** การพัฒนองค์กรให้พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ยกระดับเป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถสูง กลยุทธ์ที่ ๔.๒ พัฒนาการบริหารงานสู่องค์กรดิจิทัล และกลยุทธ์ที่ ๔.๔ การส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
- ▶ **ภารกิจหลักของหน่วยงาน :** ยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรให้มีทักษะในการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนา การถอดบทเรียนความสำเร็จนำมาสื่อสารและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ รวมทั้งมีทักษะในการ

สื่อสารภาพลักษณ์องค์กรให้เกิดการรับรู้ การยอมรับ และเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญในงานอาชีพอย่างแท้จริง สร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้สาธารณะและชุดความรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย ใช้งานได้จริง สำหรับบุคลากร ยกระดับกรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน และเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้วิชาการด้านการพัฒนาชุมชนที่เป็นสากล ส่งเสริมการยกระดับงานพัฒนาชุมชน ทุกระดับเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน และมาตรฐานอื่นๆ

๒. วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนภารกิจ นโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการและกลไกการพัฒนาชุมชน
- (๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบงานภายในและการบริการของกรมพัฒนาชุมชนให้มีความคล่องตัวสูง รับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ความต้องการและความคาดหวังของชุมชน
- (๓) เพื่อยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาชุมชน มีอุดมการณ์ในการพัฒนาโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งในค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์กร
- (๔) เพื่อยกระดับกรมการพัฒนาชุมชนสู่องค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย และมีวิทยาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็ง
- (๕) เพื่อปรับภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชนให้มีความทันสมัย มีการทำงานแบบมืออาชีพ ชุมชนและสังคมเชื่อมั่นในศักยภาพการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน

๓. เป้าหมาย/กลยุทธ์/ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา/มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ ๔ การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน ได้กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา มาตรการและแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนปฏิบัติการประจำปี ๔ การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน		
เป้าหมาย : กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน		
กลยุทธ์ : ๑. พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีอาชีพ ๒. ยกระดับองค์กรให้มีสมรรถนะสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล		
ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ :		
ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับหลักคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด	ร้อยละ ๙๐	กจ./กพร.
๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนากรมการพัฒนาชุมชนสู่องค์กรทันสมัย	ระดับ ๕	คสท./สพช./สส./กพร./กผ./กน./กจ.
๓. จำนวนนวัตกรรมในงานพัฒนาชุมชน	๒ เรื่อง	สพช.
๔. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน	ระดับ ๕	คสท./สพช./สส.
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การเสริมสร้างอุดมการณ์ การพัฒนาชุมชน ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความทันสมัยเป็นมืออาชีพ	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑. เสริมสร้างอุดมการณ์ พลังแห่งความมุ่งมั่นและศรัทธาในการพัฒนาชุมชนแก่บุคลากร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนากับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ภายใต้หลักการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนภารกิจการพัฒนา ๒. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมค่านิยมองค์กรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งสร้างความตระหนักและสำนึกต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ และครองตนในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓. พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความรอบรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) และสามารถนำสหวิทยาการมาประยุกต์สร้างสรรค์งานนวัตกรรม และเพิ่มผลผลิตการทำงานได้อย่างเหมาะสมและสูงสุด โดยเฉพาะทักษะในการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการชุมชนและพึ่งตนเองได้ ๔. ยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรให้มีทักษะในการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนาการถอดบทเรียนความสำเร็จนำมาสื่อสารและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ รวมทั้งมีทักษะในการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร ให้เกิดการรับรู้ การยอมรับ และเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญในงานอาชีพอย่างแท้จริง	
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง และระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑. ทบทวน วิเคราะห์ห้บทบาทภารกิจ โครงสร้าง กรอบอัตรากำลัง และวางแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยบริหารจัดการระบบการจ้างงาน (Future of work) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้สนับสนุนการทำงาน และปรับรูปแบบการทำงานให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ๒. พัฒนาระบบการสรรหาและเลือกสรรทรัพยากรบุคคลเชิงรุก เพื่อค้นหาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง รองรับบทบาทภารกิจงานของกรมการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ๓. จัดทำฐานข้อมูลบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และมีศักยภาพสูงเฉพาะด้าน (HR Excellent Bank) เพื่อวางแผนสืบทอดตำแหน่งสำคัญในการบริหารและใช้ประโยชน์ของภารกิจเชิงกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับภารกิจในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ๔. พัฒนาระบบ รูปแบบการทำงาน และการบริหารงานสมัยใหม่ รวมทั้งการจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ภายใต้การทำงานข้ามสายงาน เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายเฉพาะกิจ	

แนวทางการพัฒนา	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ
	๕. พัฒนาระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ทันสมัย และหลากหลาย เพื่อติดตามพัฒนา และยกระดับขีดความสามารถของบุคลากร ทั้งรายบุคคล และรายทีม ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานอาชีพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจองค์กร ๖. ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และทบทวนเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ๗. สร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สาธารณะและชุดความรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย ใช้งานได้จริง สำหรับบุคลากร ๘. สร้างและพัฒนาระบบการสอนงานและการทำหน้าที่พี่เลี้ยงให้มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถยกระดับการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๙. พัฒนาหลักสูตรการพัฒนาทรัพยากรบุคคล แผนพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐาน และสร้างความร่วมมือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลระหว่างองค์กรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งยกระดับสถาบันการฝึกอบรมและสหกิจศึกษา
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับสู่องค์กร ธรรมาภิบาล องค์กร ทันสมัย และองค์กร แห่งความสุข	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑. ส่งเสริมค่านิยมองค์กร และพัฒนาระบบการทำงาน ไปสู่วัฒนธรรมการทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและยุคสมัย ๒. ส่งเสริมภาคีเครือข่ายให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบการทำงานที่มีธรรมาภิบาลให้มีความหลากหลาย ๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนในรูปแบบของฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ๔. นำเทคโนโลยีแห่งอนาคตมาใช้ในการยกระดับการเรียนรู้และเผยแพร่งานพัฒนาชุมชน ๕. พัฒนาระบบงานด้านธุรการ งานสารบรรณ แบบฟอร์มการดำเนินงาน และระเบียบปฏิบัติ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้เป็นสำนักงานที่ไร้เอกสารอย่างสมบูรณ์ ๖. ทบทวนภารกิจ ปรับกระบวนงาน พัฒนาระเบียบการปฏิบัติงาน พร้อมสร้างสรรค์มาตรการและกลไกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ๗. ยกย่องชมเชยการพัฒนาชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการพัฒนาชุมชน และเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ วิทยาการด้านการพัฒนาชุมชนที่เป็นสากล ๘. จัดตั้งสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้หลักในการเสริมสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และหลักการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชาติที่มีศักยภาพในการรองรับการเรียนรู้ศาสตร์พระราชา ๙. ปรับปรุงรูปแบบวิธีการทำงาน ระเบียบการปฏิบัติงาน สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานที่ดี รวมทั้งสนับสนุนเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ทันสมัยเอื้อต่อการทำงานอย่างมีความสุข ๑๐. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้บุคลากรที่เป็นต้นแบบที่ดี ๑๑. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมการปรับสมดุลระหว่างการทำงานกับชีวิตส่วนตัว (Work - Life Balance) และเตรียมพร้อมบุคลากรสู่การเป็นผู้สูงอายุสุขภาพดี มีความมั่นคงในชีวิตหลังเกษียณอายุราชการ
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับภาพลักษณ์ องค์กรให้เป็นที่รับรู้และ ยอมรับ เกิดความเชื่อมั่น จากชุมชนและสังคมทั้ง ในระดับประเทศและ นานาชาติ	มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้กับงานพัฒนาชุมชนผ่านช่องทางระบบสื่อสังคมในรูปแบบที่หลากหลายและมีความเป็นมืออาชีพ ๒. สร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรและเครือข่ายในการเป็นนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ บณสังคมดิจิทัล ส่งเสริมพัฒนาการและเครือข่ายร่วมผลิตเนื้อหาดิจิทัลที่สะท้อนความสำเร็จของการ พัฒนาชุมชนสู่พื้นที่สาธารณะ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานพัฒนาชุมชนบนสังคมดิจิทัลผ่านช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย ๓. สร้างพื้นที่สาธารณะบนระบบดิจิทัล เพื่อให้เป็นพื้นที่กลางในการจัดการความรู้ การนำเสนอ

แนวทางการพัฒนา	มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ	
	ผลสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จของชุมชนทั้งในและต่างประเทศ ๔. สร้างโอกาส สนับสนุน บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีผลงานเด่นด้านการพัฒนาชุมชนเข้าสู่กระบวนการนำเสนอผลงานเด่นในระดับนานาชาติ พร้อมส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาชุมชน ๕. สร้างเครือข่ายการสื่อสารทั้งโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ เทคโนโลยีดิจิทัล และผู้มีอิทธิพลในระบบสื่อสังคม (Influencer) ร่วมสื่อสารงานพัฒนาชุมชนให้รับรู้ในภาพกว้าง ๖. ส่งเสริมการยกระดับงานพัฒนาชุมชนทุกระดับเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน และมาตรฐานอื่น ๆ ๗. ปรับรูปแบบ กระบวนการ และช่องทางการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรในรูปแบบที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องและทั่วถึง พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน	
โครงการหลักที่สำคัญ		หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน		คจ./สพช.
๒. ฝึกอบรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน		คจ.
๓. โครงการจัดการความรู้งานพัฒนาชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖		สพช.
๔. การส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล		กจ.
๕. ฝึกอบรมพัฒนากระหว่างประจำการ ด้านบริหารการเปลี่ยนแปลง		สพช.
๖. ฝึกอบรมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างชุมชน เข้มแข็งอย่างยั่งยืน หลักสูตรเสริมสมรรถนะผู้บริหารระดับสูง		สพช.
๗. การเสริมสร้างและพัฒนาทีมผู้ชำนาญการด้านกระบวนการสืบสวน สอบสวน การบังคับคดีในกฎหมายแพ่ง อาญา ละเมิด และปกครอง และคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจของกรมการพัฒนาชุมชน		กน.
๘. ส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคล		กจ.
๙. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร สารสนเทศทรัพยากรบุคคล		กจ.
๑๐. ศักยภาพงานพัฒนาชุมชน		สพช.
๑๑. สร้างและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานคดีกรมการพัฒนาชุมชน		กน.
๑๒. เพิ่มประสิทธิภาพแพลตฟอร์มบริการดิจิทัล Click ชุมชน สำหรับบริการประชาชน		คสท.
๑๓. ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน		คสท.
๑๔. การเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มคุณค่าชีวิต		กจ.
๑๕. ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาชุมชนผ่านสื่อออนไลน์		สส.
๑๖. สร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชนด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์		สส.

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 4

- การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์ และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

ครัวเรือน/ประชาชนในชุมชน

เข็มมุ่งสำคัญ :

มุ่งหวังให้
กรมการพัฒนาชุมชน
เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล
สมรรถนะสูง ทันสมัย
บุคลากรมีอุดมการณ์
และมีความเชี่ยวชาญ
ในงานพัฒนาชุมชน

ผู้นำชุมชน

กลุ่ม/องค์กรในชุมชน

หมู่บ้าน/ชุมชน

- ประชาชน/ครัวเรือน/กลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย และชุมชนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบุคลากร กรมการพัฒนาชุมชนอย่างใกล้ชิด ยึดมั่นในอุดมการณ์ในการทำงาน และมีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญ ในงานการพัฒนาชุมชน
- เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับ ทุกตำแหน่ง มีค่านิยม/วัฒนธรรมการทำงานใกล้ชิด ชาวบ้านและชุมชน เป็นเพื่อนคู่คิด เป็นพันธมิตร ในการทำงานกับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน

บุคลากร พช. เก่ง ดี ทันสมัย
ใกล้ชิดชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน
เป็นองค์กร
ที่มีธรรมาภิบาล
สมรรถนะสูง ทันสมัย
บุคลากรมีอุดมการณ์
และมีความเชี่ยวชาญ
ในงานพัฒนาชุมชน

๓.๕ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของคณะกรรมการพัฒนาชนบท เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

แผนระดับที่ ๑ : ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (หลัก)

เป้าหมาย

สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ประเด็นยุทธศาสตร์

ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจหลักในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน จึงเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานหนึ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้สามารถมีความเข้มแข็งบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพจากทุนชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มและยกระดับกลุ่มสัมมาชีพชุมชน และการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน มีการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์ เพิ่มช่องทางการตลาด ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและพัฒนาแหล่งทุนในชุมชน เพื่อการประกอบอาชีพให้เกิดกิจกรรมเชิงธุรกิจภายในชุมชน บูรณาการความร่วมมือภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ทุกช่วงวัย รวมถึงส่งเสริมการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการพัฒนา การพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเอง ให้ทุกคนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นส่วนสนับสนุนในการบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ ในการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ด้านความมั่นคง (รอง)

เป้าหมาย

ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์

การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพ ด้วยกลไกกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วม และสร้างเครือข่ายชุมชน ด้วยการสอดประสานความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและทุกภาคส่วน ตลอดจนผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร ผู้นำคุ้ม เยาวชน ร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อเป็นพลังในการต่อสู้และสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติดในหมู่บ้าน กองทุนแม่ของแผ่นดิน เน้นการมีส่วนร่วมของกลไกในพื้นที่ โดยการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในบริบทของยาเสพติด

รวมถึงปลูกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสมเกี่ยวกับยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้เครือข่ายเยาวชน และเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกระดับ มามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาด รวมไปถึงการป้องกันผู้เสพยาใหม่ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง รวมทั้งกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถของผู้นำชุมชน ให้สามารถเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ให้ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุข

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รอง)

เป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและ

ประเด็นยุทธศาสตร์

ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร และบริการและการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน โดยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรมให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ รองรับการตลาดท่องเที่ยวรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ รวมทั้งการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนกับชุมชน และเชื่อมโยงชุมชนกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศ พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและการพัฒนาเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ในการสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยนำความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และความโดดเด่นของพื้นที่มาใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางที่หลากหลาย ตรงกับพฤติกรรมในการเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างโอกาสทางการตลาดกับแพลตฟอร์มการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลที่ตั้งไว้ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (รอง)

เป้าหมาย

สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความสำคัญ และมุ่งเน้นในการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ พัฒนาคนให้มีกรอบความคิด ความเชื่อหรือทัศนคติที่ชี้นำพฤติกรรม

(Mindset) ที่ถูกต้อง สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินด้วยการปรับวิธีคิดการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้มีทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน มีการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) สามารถบริหารจัดการทางการเงิน มีการส่งเสริมการออมและพัฒนากระบวนการออม เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของตนเองและครอบครัว ส่งผลให้ครอบครัวมีความอบอุ่นและเข้มแข็ง อันจะส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็งและมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น ส่งผลให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนด

ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

เป้าหมาย

ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นยุทธศาสตร์

ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมการพัฒนาชุมชน ตระหนักและให้ความสำคัญในการสร้างความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการตั้งเป้าในการยกระดับและพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบแบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการสร้างจิตสำนึก ค่านิยมให้บุคลากรในสังกัดประพฤติปฏิบัติหน้าที่การงานที่รับผิดชอบด้วยความโปร่งใส ยึดหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อประชาชน รวมทั้งสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ซึ่งมุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยสิ้นเชิง ส่งเสริมภาคีเครือข่ายให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กร ส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบการทำงานที่มีธรรมาภิบาลให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และส่งเสริมให้หมู่บ้าน/ชุมชนร่วมเป็นพลังสำคัญในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติให้ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนระดับที่ ๒ : แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑๖

ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก (หลัก)

เป้าหมายระดับประเด็น : รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง

การบรรลุเป้าหมายตาม แผนแม่บท ฯ : แผนปฏิบัติราชการกรมการพัฒนาชุมชน มุ่งเน้นในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยดำเนินการผ่านกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมช่องทางการตลาด และส่งเสริมสนับสนุนโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มมีรายได้น้อยมีอาชีพ มีรายได้ และผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติอย่างยั่งยืน

๑๖๐๒

แผนย่อย

การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมและพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน

เป้าหมายของแผนย่อย : ๑) ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
๒) กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : แผนปฏิบัติราชการกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนและพัฒนา เศรษฐกิจฐานราก ให้เข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างการเติบโตและการหมุนเวียนของเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง โดยดำเนินการผ่านกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ และส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมช่องทางการตลาด รวมทั้งการพัฒนาช่องทางและศูนย์กลางตลาดสินค้าชุมชน โดยครอบคลุมถึงช่องทางตลาดออนไลน์ และช่องทางตลาดอื่น ๆ เพื่อการขยายตัวในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP และบูรณาการร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย ให้สามารถเข้าถึงโอกาสการพัฒนาด้านอาชีพ และส่งเสริมสนับสนุนโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม บูรณาการความร่วมมือภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนในทุกมิติ รวมถึงส่งเสริมการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้ทุกคนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด : ๑) อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP อย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ของปีฐาน (ภายในปี ๒๕๗๐)

๒) สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ (debt service ratio) ร้อยละ ๕๐ (ภายในปี ๒๕๗๐)

๑

ประเด็น ความมั่นคง (รอง)

เป้าหมายระดับประเด็น : ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ฯ : แผนปฏิบัติราชการกรมการพัฒนาชุมชน มีวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง ให้มีความเข้มแข็ง โดยกระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้นำ องค์กร ภาคีเครือข่าย ตลอดจนประชาชนในชุมชน ให้มีความพร้อมในการรับมือ

และแก้ไขปัญหของชุมชน ให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๐๑๐๒

แผนย่อย

การป้องกันและแก้ไขปัญหที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

แนวทางการพัฒนา : ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ (การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน)

เป้าหมายของแผนย่อย : ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยกลไกกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายชุมชน ด้วยการสอดประสานความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและทุกภาคส่วน ตลอดจนผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร ผู้นำคุ้ม เยาวชน ร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อเป็นพลังในการต่อสู้ และสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติดในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน เน้นการมีส่วนร่วมของกลไกในพื้นที่ สร้างกลไกในการบริหารจัดการชุมชนที่มีความเหมาะสมและเป็นไปตามบริบทของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของชุมชน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากลไกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้มีระบบดูแลช่วยเหลือและเฝ้าระวังปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในบริบทของยาเสพติด รวมถึงปลูกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสมเกี่ยวกับยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน ส่งผลให้ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันได้รับการแก้ไขดีขึ้น จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและการพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหความมั่นคงในปัจจุบัน ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ (ภายในปี ๒๕๗๐)

๓

ประเด็น การเกษตร (รอง)

เป้าหมายระดับประเด็น : ผลผลิตอันมีมวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ฯ : แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน มีจุดมุ่งหมายสำคัญ ในการส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานกับภาครัฐ เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนและยกระดับความปลอดภัยการแปรรูปสินค้าเกษตรอีกทั้งยังสร้างมูลค่าให้กับสินค้า โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสารสร้างการรับรู้ การพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต และการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายและช่องทางการตลาด แก่เครือข่ายเกษตรปลอดภัยสร้างรายได้สูงขึ้น และสามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรปลอดภัย ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มเน้นเกษตรคุณภาพสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่ผู้บริโภคที่ใส่ใจในการดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น ให้เกษตรกรมีอาชีพมีรายได้ที่มั่นคงและมีรายได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับกรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาอย่างต่อเนื่อง

๐๓๐๒

แผนย่อย

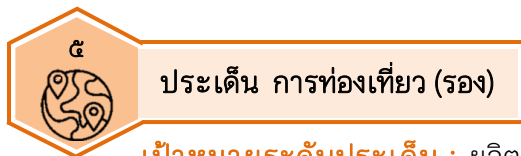
เกษตรปลอดภัย

แนวทางการพัฒนา : สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย เพื่อสุขภาวะและโภชนาการที่เหมาะสม และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

เป้าหมายของแผนย่อย : สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการ ที่สำคัญในการยกระดับความปลอดภัยการแปรรูปสินค้าเกษตร อีกทั้งยังสร้างมูลค่าให้กับสินค้า โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสารสร้าง การรับรู้ การพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต และการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายและช่องทางการตลาด แก่เครือข่ายเกษตรปลอดภัย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพมีรายได้ที่มั่นคงและมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย ขยายตัวร้อยละ ๓ (ภายใน ปี ๒๕๗๐)

ประเด็น การท่องเที่ยว (รอง)

เป้าหมายระดับประเด็น : ผลผลิตอันที่มวบรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลผลิตอันที่มวบรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท : แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน มีเป้าหมายและได้ดำเนินการที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ชุมชน OTOP นวัตกรรมให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ รองรับการตลาดท่องเที่ยวรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ รวมทั้งการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนกับชุมชน ชุมชนกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศ พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เพื่อให้รายได้กลับสู่ชุมชนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตอันที่มวบรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลผลิตอันที่มวบรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

๐๕๐๑

แผนย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา : สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

เป้าหมายของแผนย่อย : รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการสร้างสรรค์คุณค่า และมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยนำความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และความโดดเด่นของพื้นที่มาใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางที่หลากหลาย ตรงกับพฤติกรรมในการเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยว เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวกลับสู่ชุมชนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวร้อยละ ๑๒ (ภายในปี ๒๕๗๐)

๑๑

ประเด็น ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (รอง)

เป้าหมายระดับประเด็น : คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกายสติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ฯ : กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีกรอบความคิด สร้างภูมิคุ้มกันทางความคิด การเสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างและพัฒนานักกิจวิชุมชน นวัตกรรมชุมชน ตลอดจนการจัดการความรู้และถอดบทเรียนจากปราชญ์ของชุมชน ให้เป็นความรู้ที่ง่ายต่อการนำมาใช้ และต่อยอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนในชุมชนท้องถิ่น ทุกช่วงวัยมีคุณภาพ ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกายสติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๑๑๐๑

แผนย่อย

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

แนวทางการพัฒนา : สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง ฯ

เป้าหมายของแผนย่อย : ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีกรอบความคิด ความเชื่อหรือทัศนคติที่ขึ้นาพฤติกรรม (Mindset) ที่ถูกต้อง สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินด้วยการปรับวิธีคิดการเสริมสร้างองค์ความรู้ ให้มีทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน มีการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) สามารถบริหารจัดการทางการเงิน มีการส่งเสริมการออมและพัฒนากระบวนการออม โดยยึดหลักการ “ใช้เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน” เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในวัยเกษียณจากการทำงาน (Happy Money Happy Retirement) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของตนเองและครอบครัว ส่งผลให้ครอบครัวมีความอบอุ่นและเข้มแข็ง อันจะส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากปราชญ์ของชุมชน การจัดการความรู้และถอดบทเรียนจากปราชญ์ของชุมชน ให้เป็นความรู้ที่ง่ายต่อการนำมาใช้ และต่อยอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างและพัฒนานักกิจวิชุมชน นวัตกรรมชุมชน และพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นตนเอง ส่งผลให้ครอบครัวชุมชนมีความเข้มแข็ง ดำรงชีวิตแบบพอเพียง

ตัวชี้วัด : ดัชนีครอบครัวอบอุ่น ร้อยละ ๘๐ (ภายในปี ๒๕๗๐)

๑๕

ประเด็น พลังทางสังคม (รอง)

เป้าหมายระดับประเด็น : ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ : แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายการพัฒนา ตลอดจนเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ๗ ภาคี (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อสารมวลชน) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองให้ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑๕๐๑

แผนย่อย

การเสริมสร้างทุนทางสังคม

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง ส่งเสริมให้มีระบบการสนับสนุนความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นที่ครอบคลุมทุกมิติตั้งแต่ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามวัยในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการสืบทอดทักษะภูมิปัญญาของกลุ่มคนที่จะเป็นแกนนำการพัฒนาในท้องถิ่นระดับตำบล และหมู่บ้าน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มาจากทุกวัย และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้ด้วยตนเอง พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์โดยยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบการดำเนินงาน

เป้าหมายของแผนย่อย : ภาคีการพัฒนาามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่ายการพัฒนา และเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ๗ ภาคี (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อสารมวลชน) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากปราชญ์ของชุมชน การจัดการความรู้และถอดบทเรียนจากปราชญ์ บนพื้นฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา เพื่อให้เป็นความรู้ที่ง่ายต่อการนำมาใช้ต่อยอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และมีทักษะในด้านการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีสมรรถนะสูง ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีพื้นที่สาธารณะเพื่อปฎิภาหหรือปัญหาของชุมชน และจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชข. 2ค) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด และตรงกับความต้องการของคนในชุมชน ตลอดจนบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อการบริการภาครัฐและบริการประชาชน โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาสังคมอย่างเป็นระบบเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐผ่านระบบจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)

ตัวชี้วัด : ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ (ภายในปี ๒๕๗๐)

๒๑

ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (รอง)

เป้าหมายระดับประเด็น: ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ : กรมการพัฒนาชุมชน ได้ตระหนักและดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ในสร้างความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการพัฒนากลไก และกระบวนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบแบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอกองค์กร ส่งเสริมและพัฒนาความโปร่งใสของหน่วยงานทั่วทั้งองค์กร โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานในสังกัดสู่องค์กรคุณธรรม เพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนป้องกันและสร้างความตระหนักรู้ถึงพิษภัยปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อประชาชน

๒๑๐๑

แผนย่อย

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

เป้าหมายของแผนย่อย : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท : กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญในการสร้างความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อยกระดับและพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบแบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ซึ่งมุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมกันปลุกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบโดยสิ้นเชิง ส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบการทำงานที่มีธรรมาภิบาลให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ด้วยกระบวนการ (๑) ส่งเสริมและพัฒนาความโปร่งใสของหน่วยงานทั่วทั้งองค์กรด้วยมิติการพัฒนา ๕ มิติ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานในสังกัดสู่องค์กรคุณธรรม (๒) การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนป้องกันและสร้างความตระหนักรู้ถึงพิษภัยปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ (๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกความเป็นคนดี มีวินัย มีจิตอาสา ในการมีส่วนร่วมป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมถึงพิจารณาขยายผลเครือข่ายภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัด : ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ร้อยละ ๑๐๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป) (ภายในปี ๒๕๗๐)

แผนระดับที่ ๒ : แผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการเมือง

เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป : การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พันธกิจที่ ๓ : การเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือและกลไกในการดูแลเสียงข้างน้อย

กลยุทธ์ที่ ๒ : ส่งเสริมให้มีการจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือ เช่น แผนพัฒนาจังหวัด หรือ แผนพัฒนาอื่น ๆ เป็นต้น โดยอาจมีเวทีสภาพลเมืองเพื่อรับฟังความคิดเห็นของเสียงข้างน้อยเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผล และสร้างความสมดุลในการแสดงความเห็น

เป้าหมายกิจกรรม : ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการชุมชน ฟังตนเองได้ ใช้แผนชุมชนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การพัฒนาธุรกิจชุมชน

- สร้างธุรกิจระดับชุมชน : สร้างกลไกยกระดับธุรกิจชุมชนในแต่ละพื้นที่อย่างทั่วถึงและยั่งยืน
- การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล
- การขยายผลโครงการพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ
- ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ : จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ในระดับตำบลทั่วประเทศ และฝึกอบรมเกษตรกรร่วมกับเครือข่ายชุมชน

เป้าหมายกิจกรรม : มีเครือข่ายและธุรกิจชุมชนเพิ่มขึ้น

ด้านสังคม

เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ระบบการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

กิจกรรมที่ ๑ : การปฏิรูประบบการสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็งเชิงพื้นที่

เป้าหมายกิจกรรม : มีกลไกบูรณาการเชิงพื้นที่การแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
ชุมชนมีการบริหารจัดการกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล สร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน

แผนระดับที่ ๒ : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

วัตถุประสงค์: เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”

เป้าหมายการพัฒนา: ๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่

๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน

๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่

หมายเหตุที่ ๑

ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

เป้าหมายที่ ๑: มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๒: การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ ผลผลิตเกษตรปลอดภัย สมุนไพรแปรรูป อาหารทางการแพทย์ อาหารทางเลือก อาหารฟังก์ชัน พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ โปรตีนจากพืชและแมลง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕: รณรงค์ และส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีการตระหนัก เลือกใช้ และบริโภคสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่ปลอดภัย มีคุณภาพสูง และได้มาตรฐาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดตลาดสินค้าคุณภาพในวงกว้างอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖: ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการมีการใช้สินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่ได้คุณภาพ อาทิ ผลผลิตจากการเกษตรสำหรับใช้ในโรงพยาบาล โรงเรียน และเรือนจำ อาหารทางการแพทย์ ตลอดจนให้มีการพัฒนาและจัดทำข้อมูล GDP สาขาเกษตรแปรรูป

หมายเหตุที่ ๒

ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒: การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๑: การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้า และบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑: พัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวคิดโมเดลอารมณดีมีความสุข ในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ฉบับปรับปรุง สนับสนุนให้มีการรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ ชีวภาพ และวัฒนธรรม รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในแต่ละท้องถิ่น ที่มีอัตลักษณ์ และนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ และยังสามารถสร้างประสบการณ์และคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๒: การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓: สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการท่องเที่ยวในเมืองรอง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สร้างองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาระบบและการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างฐานให้ชุมชนมีความรักในท้องถิ่นและรักษา

วัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนสร้างเครือข่าย และจัดหาเงินทุน เพื่อบ่มเพาะชุมชนให้ยกระดับเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม และสตาร์ทอัพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

หมวดหมู่ที่ ๘

ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิมนิเทศได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒ : ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง

กลยุทธ์ที่ ๑ : การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ : สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานราก โดยสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชน จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างความสามารถในการพัฒนา และเพิ่มมูลค่าของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ทunesทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิต สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน มีความปลอดภัย โดยใช้งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๙

ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคม ที่เพียงพอ เหมาะสม

เป้าหมายที่ ๑ : ครีวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑ : การแก้ไขปัญหาความยากจนข้ามรุ่นแบบมุ่งเป้าให้ครัวเรือนหลุดพ้นความยากจนอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ : ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อสร้างสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของเด็ก โดยให้ความคุ้มครองทางสังคมอย่างเฉพาะเจาะจงในกลุ่ม ที่มีข้อจำกัดด้านศักยภาพ พร้อมทั้งมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่มีผลผลิตและรายได้สูงขึ้น ผ่านการพัฒนาทักษะแรงงาน การหางานที่เหมาะสมกับศักยภาพของครัวเรือน บริบทของพื้นที่ และทิศทางการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งจัดหาพี่เลี้ยงในการให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดกระบวนการ

กลยุทธ์ที่ ๕ : การบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อลดความยากจนข้ามรุ่นและจัดความคุ้มครองทางสังคม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ : พัฒนาฐานข้อมูลรายบุคคลที่ครอบคลุมประชากรจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นทุกคน เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญต่อการลดความยากจนข้ามรุ่น และการบูรณาการความคุ้มครองทางสังคม พร้อมทั้งวางรากฐานให้ข้อมูลชุดนี้เป็นข้อมูลตัวอย่างซ้ำในระยะยาวของประเทศที่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

หมวดหมู่ที่ ๑๐

ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เป้าหมายที่ ๒ : การอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๓ : การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ : สร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตให้เพียงพอ และมีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและขีดความสามารถในการฟื้นตัว สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม ดำเนินการประเมินมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ ๑๑

ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ ๓ : สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒ : การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ : ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสี่ยง และปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รวมทั้งแจ้งเตือนภัย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดหมู่ที่ ๑๒

ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมายที่ ๓ : ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ ๓ : การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ : พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสาระที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

หมวดหมู่ที่ ๑๓

ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมายที่ ๑ : การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

เป้าหมายที่ ๒ : ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว

กลยุทธ์ที่ ๒ : การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ : สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทาง การติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการการบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกันเพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน

กลยุทธ์ที่ ๓ : การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ : ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล โดยออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ยกเลิกการใช้เอกสารและขั้นตอนการทำงานที่หมดความจำเป็นหรือมีความจำเป็นน้อย นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ตลอดกระบวนการทำงาน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล โดยเฉพาะการให้บริการประชาชนและผู้ประกอบการให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว มีช่องทางและรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการทำงานแบบดิจิทัล

แผนระดับที่ ๒ : นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : ประชาชนมีความสามัคคี มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตมี ส่วนร่วม และมีความพร้อมเผชิญปัญหาและรับมือกับภัยคุกคามและปัญหาด้านความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ ๑ : ส่งเสริมให้คนไทยมีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข และประเทศมีการพัฒนา อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผนึกกำลังทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล หมู่บ้าน จังหวัด ภาค และประเทศชาติ ให้เป็นเครือข่ายสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ ต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ

กลยุทธ์ที่ ๒ : ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการ สนับสนุนโครงการความร่วมมือต่าง ๆ และกิจกรรมด้านความมั่นคงในการขจัดหรือลดปัญหาด้านความมั่นคง เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความสงบสุขของสังคม และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกัน อย่างทั่วถึง เป็นธรรมและยั่งยืน

แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๖. การสร้างความสามัคคีปรองดอง

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ยึดมั่นในหลักนิติรัฐและแนวทาง สันติวิธี

กลยุทธ์ที่ ๕ : มุ่งขจัดปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ส่งเสริมการสร้าง งานการกระจายรายได้ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ เพื่อให้รายได้ต่อหัวของประชาชนมากขึ้น รวมถึง ปฏิรูป กลไกการบริหารประเทศทุกระดับ โดยปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล มุ่งสร้างความเป็นธรรม นำไปสู่การกระจายอำนาจและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและ ทั่วถึง ตลอดจนการเยียวยาอย่างเหมาะสมและเสมอภาค

แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑๐. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลง และสังคมไทยมีความปลอดภัย จากยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ ๔ : รมรงค์ให้เด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และประชากรกลุ่มเสี่ยง ตระหนักถึงโทษ ของยาเสพติด เพื่อป้องกันการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยใช้กลไกประชารัฐ

แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริต รวมทั้งประชาชน ไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ ๑ : นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ : ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการของภาครัฐ

แผนระดับที่ ๓ : ที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิรูปราชการของกรมการพัฒนาชุมชน

๑. แผนปฏิรูปราชการระยะ ๕ ปีของกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
๒. แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
๓. แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว
๔. แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
๕. แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓.๖ ความเชื่อมโยงโครงการตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ บนหลักการ
ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

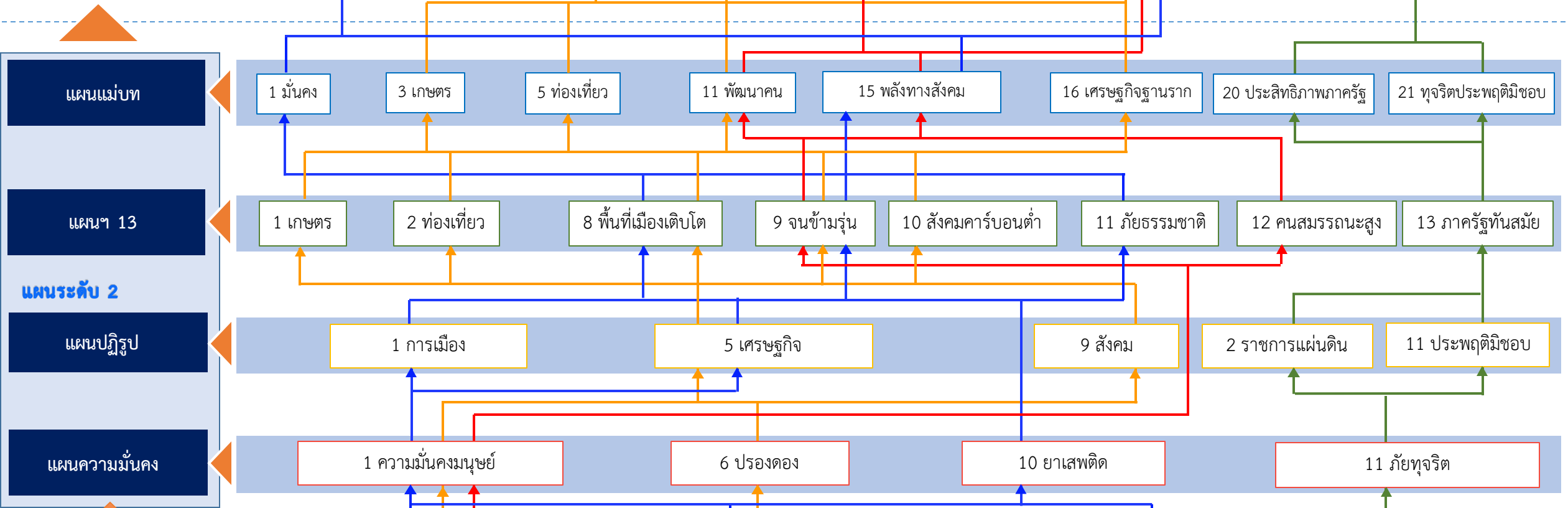
ความเชื่อมโยงโครงการตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship :XYZ)

๓.๗

แผนที่ความเชื่อมโยงภารกิจกรมการพัฒนาชุมชน
ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนระดับ 1

๓.๘

กรอบและทิศทางแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน

กรอบแผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน

“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

แผนปฏิบัติการ

เป้าหมาย

กลยุทธ์

ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์

แนวทางการพัฒนา

หน่วยงาน

๑. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒. ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชนและชุมชน

๓. สร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับงานพัฒนาชุมชน ให้ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

๔. พัฒนานองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

๑. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒. การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง

๓. การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ

๔. การพัฒนานองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

๑. ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๒. เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

๔. กรมการพัฒนาชุมชน เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์ และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

๑.๑ เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒ ยกระดับขีดความสามารถของชุมชนสู่อนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

๒.๑ สร้างความเข้มแข็งด้วยเศรษฐกิจฐานรากด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

๒.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการทุนชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

๒.๓ แก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำด้วยปฏิบัติการเชิงรุกแบบมุ่งเป้า

๓.๑ สร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชนด้วยประชาชนที่มีสมรรถนะสูง

๓.๒ ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชนภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

๔.๑ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีอาชีพ

๔.๒ ยกระดับองค์กรให้มีความทันสมัยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

- จำนวนครัวเรือนและชุมชนที่มีข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนเพื่อวางแผนการพัฒนาและการบริหารจัดการชุมชน
- จำนวนผู้นำชุมชนที่สามารถบริหารจัดการชุมชนและขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม
- ร้อยละของตำบลที่มีการบูรณาการแผนพัฒนาตำบลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการชุมชน
- ร้อยละของหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น

- อัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP
- ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. คงเหลือ
- ร้อยละของครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการแก้ไขปัญหามีสิน

- ร้อยละของผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับการพัฒนามีสมรรถนะสูง และสามารถขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้เกิดความสำเร็จ
- ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน
- ระดับความร่วมมือในการเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ

- ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับหลักคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด
- ระดับความสำเร็จในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาชุมชนสู่องค์กรทันสมัย
- จำนวนนวัตกรรมในงานพัฒนาชุมชน
- ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน

- พัฒนากิจกรรมจัดการชุมชนใช้มีความเข้มแข็งสอดคล้องกับวิถีและกลไกเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการสร้างชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้การพึ่งตนเองด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนให้ เป็นชุมชนแห่งอนาคตที่ยั่งยืน

- สร้างและพัฒนากลไกขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจฐานราก
- พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยกลไกประชารัฐ และการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน
- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด
- ยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร

- ปรับระบบบริหารจัดการทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล เพื่อการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของชุมชนให้พึ่งตนเอง

- แก้ไขปัญหาค่าความยากจนลดความเหลื่อมล้ำด้วยระบบปฏิบัติการเชิงรุกที่เข้าถึงประชาชนรายครัวเรือน

- ยกระดับขีดความสามารถของประชาชนให้เป็นพลังขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มีสมรรถนะสูง รองรับการพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืนในทุกมิติ

- เชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับเครือข่ายการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ

- เสริมสร้างอุดมการณ์การพัฒนาชุมชนยึดหลักธรรมาภิบาล มีความทันสมัย เป็นมืออาชีพ
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง

- ยกระดับสู่องค์กรธรรมาภิบาล องค์กรทันสมัย และองค์กรแห่งความสุข
- ยกระดับภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่ยอมรับ และยอมรับ เกิดความเชื่อมั่นจากชุมชนและสังคมทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

หน่วยงานหลัก : สสช.
หน่วยงานสนับสนุน : สพช.
สทอ. สล. สตร. กผ.

หน่วยงานหลัก : ศสท.
หน่วยงานสนับสนุน : สสช.
สพช.

หน่วยงานหลัก : สกว.
หน่วยงานสนับสนุน : สสช.
สพช.

หน่วยงานหลัก : สทอ.
หน่วยงานสนับสนุน : สสช.
สทอ. สทว.

หน่วยงานหลัก : สสช.
หน่วยงานสนับสนุน : สทอ. สทว. สสท. สกส.

หน่วยงานหลัก : สพช.
หน่วยงานสนับสนุน : สสช.
สสส. สตร. สกส.

หน่วยงานหลัก : กผ.
หน่วยงานสนับสนุน : สทว.
สพช.

หน่วยงานหลัก : สพช.
หน่วยงานสนับสนุน : กจ. สสช.
สล. กผ. กน. คจ.

หน่วยงานหลัก : ศสท.
หน่วยงานสนับสนุน : สพช. กจ.
สตร. สกส. สล. กน. กพร. คจ.

๓.๙

กรอบการขับเคลื่อนงานการพัฒนาชุมชนภายใต้แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับที่ ๑๓)

ความเชื่อมโยงของร่างแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 กับ บทบาทภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน

แผนปฏิบัติการเรื่อง 1 2 3 4

(1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
(2) การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง
(3) การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
(4) การพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ มีสมรรถนะสูง และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

"เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

โมเดลเศรษฐกิจ BCG

หลักการ & แนวคิด

แนวคิด Resilience

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs

- ส่งเสริมการขยายตัวของตลาดค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาระบบจัดการเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร

- เครื่องจักรเกษตรปลอดภัย 2
- ยกระดับและพัฒนาสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชน 2
- การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ (โคก หนอง นา) 1

1 ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

- (1) เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- (2) การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- (3) ฐานการผลิตงานชนบทไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
- (4) การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- (5) ประสิทธิภาพการขนส่งและโลจิสติกส์
- (6) อีเล็คตรอนิกส์อัจฉริยะ

- ส่งเสริมกิจกรรม สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมูลค่าสูง
- พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
- ยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ
- พัฒนาศักยภาพและศักยภาพของบุคลากรในภาคการท่องเที่ยว

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 2

พลิกโฉมประเทศไทยสู่

"สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน"

2 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจสังคม

- (7) SMEs ที่เข้มแข็ง คุณภาพสูง แข่งขันได้
- (8) พื้นที่และเมืองอัจฉริยะ
- (9) ความยากจนข้ามรุ่น และความคุ้มครองทางสังคม

- สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

- เพิ่มศักยภาพผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ 2
- ยกระดับการผลิต/การแปรรูปผลิตภัณฑ์ 2
- ส่งเสริมช่องทางการตลาด 2

- แก้ไขความยากจนข้ามรุ่นแบบมุ่งเป้า
- สร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น
- ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย
- บูรณาการฐานข้อมูล

- ส่งเสริมสัมมาชีพ/กลุ่มอาชีพ 2
- การเข้าถึงแหล่งทุน 2
- จัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย 2
- ทักษะทางการเงิน/ส่งเสริมการออม 2
- บริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 2

3 ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (10) เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- (11) การลดความเสี่ยงจากทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- สร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่นและเกษตรกร
- ปรับพฤติกรรมเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

- ยกระดับการผลิต/การแปรรูปผลิตภัณฑ์ 2
- ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 2

- เพิ่มศักยภาพในการรับมือของประชาชนและชุมชน
- อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

- หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 1
- การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ (โคก หนอง นา) 1
- เครื่องจักรอาชีพพัฒนาชุมชน 3
- โครงการ อพสธ./โครงการพระราชดำริ 1

4 ปัจจัยผลักดันพลิกโฉมประเทศไทย

- พัฒนาคนทุกช่วงวัยในทุกมิติ
- พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง
- ส่งเสริมการเรือนวัตกรรม

- ผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3
- เสริมสร้างศักยภาพผู้นำ/กลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย 3
- สร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ 3

- (12) กำลังคนที่มีสมรรถนะสูง
- (13) ภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพตอบโจทย์ประชาชน

- พัฒนาคุณภาพบริการภาครัฐ
- ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ

- เสริมสร้างองค์กรให้มีสมรรถนะสูง เป็นองค์กรธรรมาภิบาลและทันสมัย 4
- เสริมสร้างบุคลากรให้มีอุดมการณ์ มีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน 4

ส่วนที่

๔

แผนปฏิบัติการ
(Action Plan)

ประมาณการวงเงินงบประมาณรวมแผนปฏิบัติการ (Action Plan) พ.ศ. 2566

แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 1	587.5182	ล้านบาท
แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 2	884.2919	ล้านบาท
แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 3	65.8517	ล้านบาท
แผนปฏิบัติราชการ เรื่องที่ 4	142.3976	ล้านบาท
วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น	1,680.0594	ล้านบาท

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)
แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ ๑

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

587.5182

ล้านบาท

[illegible]

[illegible]

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ ๒

แผนปฏิบัติการราชการ เรื่องที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง

884.2919

ล้านบาท

[illegible]

[illegible]

[illegible]

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ ๓

แผนปฏิบัติการ (Action Plan) พ.ศ. 2566 ของกรมการพัฒนาชุมชน

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ

งบประมาณ

65.8517

ล้านบาท

(ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

[illegible]

แนวทางการพัฒนา/แผนงาน/โครงการสำคัญ	เป้าหมาย		งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยงาน ดำเนินการ
	หน่วยนับ	จำนวน		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
4. The 90 Days Quick Win Campaign on Growing Vegetables to Strengthen Food Security	คน	40	4.1000													กผ.	กผ.
5. The Forum for Collaborative Development on One Area One Product Project among ASEAN Member States	คน	30	5.5000													กผ.	กผ.
6. Sharing implementing of Experience on Women Empowerment Fund in Thailand	คน	30	5.5000													กผ.	กผ.
รวมงบประมาณทั้งสิ้น			65.8517														

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ ๔

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 4 การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์ และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

142.3976

ล้านบาท

(ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

[illegible]

แนวทางการพัฒนา/แผนงาน/โครงการสำคัญ	เป้าหมาย		งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยงาน ดำเนินการ
	หน่วยนับ	จำนวน		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
23. การสร้างมาตรฐานการเรียนรู้	-	-	1.9000													สพข.	สพข.
แนวทางการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง และระบบการพัฒนายุคลากรให้มีคุณภาพ																	
1. การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรของหน่วยงานภายนอก	คน	10	0.8000													กจ.	กจ.
2. เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรบุคคล	ครั้ง	1	ไม่ใช้งบประมาณ													กจ.	กจ.
3. จัดทำกฎหมายรองรับการทำงานด้านการพัฒนาชุมชนในอนาคต	-	-	0.1000													กน.	กน.
4. การปรับปรุง พัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ กฎหมายของ กรมการพัฒนาชุมชนให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	-	-	0.0300													กน.	กน.
5. การรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของกรมการพัฒนาชุมชน	-	-	0.4000													กน.	กน.
6. ส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคล	ครั้ง	1	ไม่ใช้งบประมาณ													กจ.	กจ.
7. การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามประเภทของตำแหน่ง	คน	4620	2.7090													กจ.	กจ.
8. การคัดเลือกข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง	คน	10	0.5000													กจ.	กจ.
9. การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งและกรอบอัตราค่าจ้าง	แผน	1	0.2570													กจ.	กจ.
10. ทบทวนเส้นทางความก้าวหน้า	ครั้ง	1	ไม่ใช้งบประมาณ													กจ.	กจ.
11. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร สารสนเทศทรัพยากรบุคคล	ครั้ง/คน	1/76	0.0632													กจ.	กจ.
12. การติดตามและสนับสนุนการบริหารงานทรัพยากรบุคคล "กจ.สัจจร"	จังหวัด	18	0.3861													กจ.	กจ.
13. พัฒนาระบบบริการประชาชนและเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร	เรื่อง	1	1.0000													สล.	สล.
14. การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล (HR Scorecard) กรมการพัฒนา ชุมชน 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	แผน	1	0.3564													กจ.	กจ.
15. การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญประเภททั่วไป ไปแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	คน	100	0.1500													กจ.	กจ.
16. สร้างและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานคดีกรมการพัฒนาชุมชน	ระบบ	1	20.0000													กน.	กน.
17. ปรับปรุงบทบาทภารกิจหน่วยงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ความรับผิดชอบ ของกรมการพัฒนาชุมชน	ระดับ ความสำเร็จ	5	ไม่ใช้งบประมาณ													กจ./กพร.	กจ./กพร.
18. โครงการปรับปรุงการจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับภารกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง	ครั้ง/คน	4/30	0.0125													กจ./กพร.	กจ./กพร.
19. การดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของกรมการ พัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	-	-	1.7203													กพร.	กพร.
19.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	ครั้ง/คน	1/25	0.0248													กพร.	กพร.
19.2 ประชุมติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ส่วนกลาง)	ครั้ง/คน	3/25	0.0167													กพร.	ส่วนกลาง
19.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ส่วนภูมิภาค)	จังหวัด	76	1.6788													กพร.	ส่วนภูมิภาค

[illegible]

แนวทางการพัฒนา/แผนงาน/โครงการสำคัญ	เป้าหมาย		งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566												หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยงาน ดำเนินการ
	หน่วยนับ	จำนวน		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
4.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการตรวจติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจรายไตรมาส	ครั้ง/คน/วัน	4/2,702/1และ2	4.8256													สตร.	สตร.
4.4 สัมมนาและสรุปรายงานผลการตรวจราชการประจำปี	ครั้ง/คน/วัน	1/28/3	0.1312													สตร.	สตร.
5. การเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มคุณค่าชีวิต	กิจกรรม	6	6.1450													กจ.	กจ.
แนวทางการพัฒนาที่ 4 : ยกระดับภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่รับรู้และยอมรับ เกิดความเชื่อมั่นจากชุมชนและสังคมทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ																	
1. การคัดเลือกข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม (The Icon)	ครั้ง	1	0.1400													คจ.	คจ.
2. Smart & Excellence พช.	ครั้ง	2	0.9584													คสท./สส.	ส่วนกลาง/ส่วน
- ทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ แก่เจ้าหน้าที่	ครั้ง	2	0.9584													คสท./สส.	ส่วนกลาง/ส่วน
3. การวิจัยประเมินผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	เล่ม	1	0.3000													สกส.	สกส.
4. ส่งเสริมการเรียนรู้สาธารณะเชิงรุกและสนับสนุนการใช้บริการทางวิชาการ	รุ่น/คน/วัน	1/160/3	1.1300													สพข.	สพข./สสข/สทอ/สทว/คสท.
5. จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาชุมชน	กองทุน	1	ไม่ใช้งบประมาณ													สพข.	สพข.
6. พัฒนาสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน	แห่ง	1	1.1981													สพข.	สพข.
7. ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาชุมชนผ่านสื่อออนไลน์	ครั้ง	500	5.0000													สล.	สล.
8. สร้างและพัฒนาบุคลากรและเครือข่ายด้านความเชี่ยวชาญในการประชาสัมพันธ์ (พช.สัมพันธ์สัญจร)	ครั้ง	4	4.0000													สล.	สล.
9. พัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างภาพลักษณ์และสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์องค์กร	ครั้ง	4	4.0000													สล.	สล.
10. สร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชนด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	ครั้ง	187	4.0000													สล.	สล.
11. สร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชนด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์	ครั้ง	150	6.0000													สล.	สล.
รวมงบประมาณทั้งสิ้น			142.3976														

ส่วนที่

๕

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ
กรมการพัฒนาชุมชน

๕.๑

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน ภายใต้กรอบแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ผ่านกระบวนการสำคัญ ดังนี้

๑) กระบวนการจัดทำแผนการปฏิบัติการ โดยดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้แทนเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินการยกร่างแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน โดยได้นำกรอบแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ที่จัดทำขึ้นภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมของการพัฒนาประเทศ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลก (Global Megatrend) ที่มีผลกระทบต่อกรมการพัฒนาชุมชนและชุมชน มาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน

๒) กระบวนการแปลงแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี “สู่” แผนปฏิบัติการรายปี โดยดำเนินการแปลงแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน สู่ แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้แทนเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการร่วมกำหนดหมู่บ้าน/ชุมชน ต้นแบบเป้าหมายให้ชัดเจน ตามวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยใช้กรอบกลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา พร้อมทั้งมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ประกอบกับจุดยืนและตำแหน่งการพัฒนาระยะเร่งด่วน (Quick win) พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗ มาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานการพัฒนาชุมชนระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

๓) กระบวนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นกระบวนการนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ๗๖ จังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่ายการพัฒนา และเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ๗ ภาคี (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนภารกิจการพัฒนา สนับสนุนการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากปราชญ์ของชุมชน การจัดการความรู้และถอดบทเรียนจากปราชญ์ เพื่อให้เป็นความรู้ที่ง่ายต่อการนำมาใช้ต่อยอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาทักษะและขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และมีทักษะในด้านการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีสมรรถนะสูง สร้างและส่งเสริมคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน “สำนึกรักบ้านเกิด” ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนให้กลายเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการชุมชนตนเองอย่างยั่งยืน มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ตามวิสัยทัศน์ (Vision) แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน ที่ตั้งไว้ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

๕.๒ การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแนวทางการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

๑) การพัฒนาระบบติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน โดยการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของส่วนราชการอื่น ๆ ตลอดจนข้อมูลสาธารณะต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการตามภารกิจเพื่อยกระดับการให้บริการประชาชน โดยรวบรวม ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าและหลากหลาย (Community Development High Value Data) ประกอบด้วย การติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการ การรายงานผลการดำเนินงานระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ฯลฯ ซึ่งแบ่งเป็นมิติการพัฒนา ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต ๒) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ๓) ข้อมูลด้านทุนชุมชน และ ๔) ข้อมูลความเข้มแข็งชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (EIS) ตลอดจนนำข้อมูลไปใช้เป็นศูนย์ข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย (Thailand Quality of Life Big Data Centre) และการให้บริการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ (Open Data) ให้กับผู้รับบริการทั้งผู้นำชุมชน ประชาชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน หมู่บ้าน/ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และ NGOs เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวในการพัฒนาศักยภาพตนเอง เป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชน ใช้ในการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพื่อการบูรณาการภาคีการพัฒนาให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลที่สำคัญดังกล่าว จะเป็นผลสะท้อนในการประเมินผลสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ในการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้

๒) รายงานผลการดำเนินงานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ซึ่งเป็นระบบติดตามและประเมินผลระดับชาติ ตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยข้อมูลจะครอบคลุมรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ที่จะต้องสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ ปัญหาหรืออุปสรรค ตลอดจนข้อ เสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน เพื่อเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้หน่วยงานนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบแผนงาน/โครงการ ที่สามารถขับเคลื่อนของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการรายปี โดยการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบจากการดำเนินงานตามนโยบายและแผนปฏิบัติการของกรมการพัฒนาชุมชน ที่มีต่อประชาชนทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง ตลอดจนการประเมินผลสำเร็จการบรรลุวิสัยทัศน์ของกรมการพัฒนาชุมชน การขยายผล และการต่อยอดนำไปใช้ประโยชน์โดยการจัดเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ภาคสนาม และโดยการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผ่านรูปแบบการประเมินคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจ และความผูกพันของผู้รับบริการต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานตามนโยบายและแผนปฏิบัติการของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการ ประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจ โดยการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร และการประเมินจากผู้ประเมินอิสระภายนอก ดำเนินการ

ประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความสำคัญในการศึกษาตัวอย่างความสำเร็จ (Best Practice) ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จและไม่บรรลุผลสำเร็จ และศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามโครงการสำคัญที่เป็นตัวอย่างความสำเร็จ รวมถึงปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามนโยบายและแผนปฏิบัติราชการของกรมการพัฒนาชุมชน และกำหนดข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมการพัฒนาชุมชนระยะต่อไป

ส่วนที่ ๖

ภาคผนวก

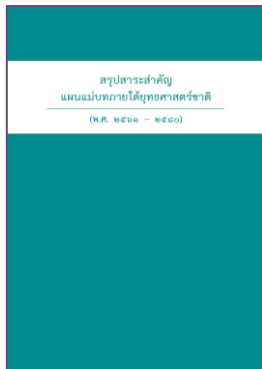
๖.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ

- ๑ ด้านความมั่นคง
- ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ๑ ความมั่นคง
- ๒ การต่างประเทศ
- ๓ การเกษตร
- ๔ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- ๕ การท่องเที่ยว
- ๖ พื้นที่และเมืองนำอยู่อย่างยั่งยืน
- ๗ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
- ๘ ผู้ประกอบการ
- ๙ เศรษฐกิจพิเศษ
- ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้
- ๑๓ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี
- ๑๔ ศักยภาพการกีฬา
- ๑๕ พลังทางสังคม
- ๑๖ เศรษฐกิจฐานราก
- ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม
- ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน
- ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
- ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
- ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

- ๑ เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- ๒ การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- ๓ ฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
- ๔ การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- ๕ ประสิทธิภาพการลงทุนและโลจิสติกส์
- ๖ ศูนย์กลางดิจิทัลและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ
- ๗ SMEs ที่เข้มแข็ง ศักยภาพสูง แข่งขันได้
- ๘ พื้นที่และเมืองอัจฉริยะ
- ๙ ความยากจนข้ามรุ่นและความคุ้มครองทางสังคม
- ๑๐ เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- ๑๑ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๑๒ กำลังคนที่มีสมรรถนะสูง
- ๑๓ ภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ประชาชน

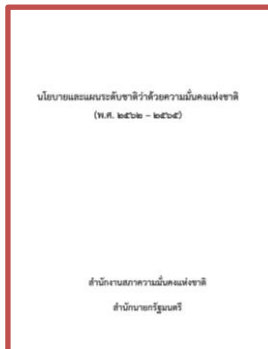

แผนการปฏิรูปประเทศ

๑. ด้านการเมือง
๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
๓. ด้านกฎหมาย
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม
๕. ด้านเศรษฐกิจ
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. ด้านสาธารณสุข
๘. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ
๙. ด้านสังคม
๑๐. ด้านพลังงาน
๑๑. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๑๒. ด้านการศึกษา
๑๓. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

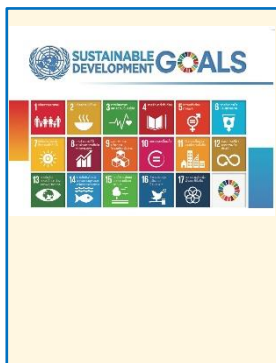
๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์
๒. การข่าวกรองและการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง
๓. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๔. การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ
๕. การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ
๖. การสร้างความสามัคคีปรองดอง
๗. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๘. การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง
๙. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
๑๐. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๑๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต
๑๒. การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน
๑๓. การรักษาความมั่นคงทางทะเล
๑๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ
๑๕. การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์
๑๖. การรักษาคุณภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ
๑๗. การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน
๑๘. การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ
๑๙. การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๑

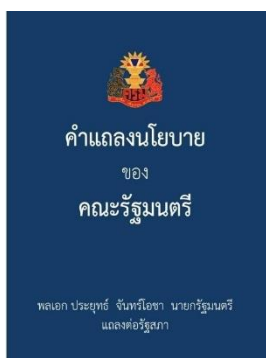
ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ๑๗ เป้าหมาย

๑. ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่
๒. ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
๓. สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย
๔. สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๕. บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทสตรีและเด็กหญิงทุกคน
๖. สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน
๗. สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน
๘. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
๙. สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
๑๐. ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ
๑๑. ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน
๑๒. สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
๑๓. ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
๑๔. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๑๕. ปกป้อง ปันปัน และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
๑๖. ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ
๑๗. เสริมความแข็งแกร่งให้แก่อกลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นโยบายหลักของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา

๑. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
๒. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ
๓. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๔. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย
๖. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค
๗. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
๘. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย
๙. การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม
๑๐. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและและการรักษาสีเขียวเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
๑๑. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ
๑๒. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

๖.๑

ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

- ๑ การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
- ๒ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- ๓ การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจให้เติบโตอย่างสมดุล
- ๔ การพัฒนาองค์กรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๖.๒

สรุปรายละเอียดตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน ได้มีกรอบตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ และค่าถ่วงน้ำหนักลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน มีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	ค่าถ่วงน้ำหนัก (ร้อยละ)	หน่วยงานรับผิดชอบ
แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน		๒๕	
ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน	๑. จำนวนครัวเรือนและชุมชนมีข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนเพื่อการวางแผนการพัฒนาและการบริหารจัดการชุมชน	๕	ศสท.
	๒. จำนวนผู้นำชุมชนที่สามารถบริหารจัดการชุมชนและขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม	๕	สสช.
	๓. ร้อยละของตำบลที่มีการบูรณาการแผนพัฒนาตำบล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการชุมชน	๕	สสช.
	๔. ร้อยละของหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น	๑๐	สสช.
แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๒ การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง		๒๕	
เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชน มีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี	๑. อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP	๑๐	สทว.
	๒. ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. คงเหลือ	๑๐	สสช./สทว./สกส./สทอ.
	๓. ร้อยละของครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน	๕	สทอ.
แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๓ การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ		๒๕	
เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็งและเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ	๑. ร้อยละของผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้รับการพัฒนา มีสมรรถนะสูง และสามารถขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้เกิดความสำเร็จ	๕	สพช.
	๒. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน	๑๐	สสช./สพช./สทอ./สทว.
	๓. ระดับความร่วมมือในการเชื่อมโยง การพัฒนา ชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ	๑๐	กผ.
แผนปฏิบัติการเรื่องที่ ๔ การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน		๒๕	
กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน	๑. ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับหลักคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด	๕	กจ./กพร.
	๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนากรมการพัฒนาชุมชนสู่องค์กรทันสมัย	๑๐	ศสท./สพช./สส./กพร./กผ./กจ.
	๓. จำนวนนวัตกรรมในงานพัฒนาชุมชน	๕	สพช.
	๔. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน	๕	ศสท./สพช./สส.
รวม		๑๐๐	

รายละเอียดตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ (KPI)

ตามแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมการพัฒนาชุมชน

๖.๓ บัญชีอักษรย่อหน่วยงาน

อักษรย่อ	ชื่อหน่วยงาน
สล.	สำนักงานเลขานุการกรม
กจ.	กองการเจ้าหน้าที่
กค.	กองคลัง
กผ.	กองแผนงาน
คสท.	ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
สพช.	สถาบันการพัฒนาชุมชน
สทอ.	สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
สกว.	สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
สสช.	สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
สพจ.	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
สพอ.	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
ตภ.	กลุ่มตรวจสอบภายใน
กพร.	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
คจ.	กลุ่มงานจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน
สตร.	สำนักตรวจราชการ
สกส.	สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
กน.	กองนิติการ

ที่ปรึกษา

นายสมคิด	จันทมฤก	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายนิติ	น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายวิฑูรย์	นวลนุกูล	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายสุรศักดิ์	อักษรกุล	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นางสาวฉัตรประอร	นิยม	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม

คณะผู้จัดทำ (ส่วนกลาง)

กองแผนงาน

นางสาวกาญจนา	ทองเกษม	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
นายพัลลภ	ตันจรรย์ภรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
นายสุทธิพร	สมแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ
นายเอกราช	ญาณอุบล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และการวางแผน
นายสรยุทธ	จันสุบ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประเมินผล
นางสาวนันทิดา	นันทิโพธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและภารกิจพิเศษ
นายกฤษฎา	สาคร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นางสาวจินตนา	สายสอน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นายศุภวัฒน์	เสาเงิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นายกฤษฎา	จ้าวกาเหียว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นางสาวณิษกานต์	บุญเพชร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นายประทีป	คำดวง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

นางสาวนิภา	ทองก้อน	ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
นายอนันต์	เลิศแสง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
นางสาวชนิษฐา	ปิ่นกระจาย	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

นายวงศ์	แสงเมือง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
นางสาวนงภัทร	หอมหวล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
นางสาวณัฐวิษญา	ยะใหม่วงศ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

นางทัศนีย์	ชัยคุณแสง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
นางสาวขวัญดาว	ลือเปี่ยม	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
นางสาวมุกษะรินทร์	พุทไธสวาทโก	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

สถาบันการพัฒนาชุมชน

นายธนวัฒน์	ปิ่นแก้ว	ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน
นางสาวดาเรศ	ชุก	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
นายนำโชค	อนุสี	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

กองการเจ้าหน้าที่

นายณพรัตน์	ธำรงทรัพย์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
นายชลิต	นพรัตน์	รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มงานวางแผนอัตรากำลัง
นายฉัตริน	สุวรรณหงส์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

นายสุธีร์	มั่งมี	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
นางสาวคณิชา	เหล่าชัย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
นายมนตรี	อำพันทอง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สำนักงานเลขานุการกรม

นางสาวสุชนนทิพย์	ศรีสมวงศ์	เลขานุการกรม
นายสมชาย	สุเทศ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่วยอำนวยความสะดวกและประสานราชการ
นายอรรถพงษ์	อยู่เกิด	ผู้อำนวยการกลุ่มงานสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร

กองคลัง

นางสุมาลี	ศิริจินดา	ผู้อำนวยการกองคลัง
นายเฉลิมวิทย์	เดือนกลาง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารงบประมาณ

กองนิติการ

นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	ผู้อำนวยการกองนิติการ
นางสาวสมรัญ	เล็กเซ็ง	หัวหน้าฝ่ายอำนวยความสะดวก

สำนักตรวจราชการ

นางชฎาพร	ร่มธรรมกุล	ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม
นายสมศักดิ์	สงนาถ	นักวิชาการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

นายวีระพล	ปึกคำไทย	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
นางสาวธัญชนก	นามเจิง	นักวิชาการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางสาวเดือนใจ	บุญทิม	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
นางสาวนันทรัตน์	สุยศรี	นักวิชาการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น

กลุ่มตรวจสอบภายใน

นางสาวเปรมจันทร์	รัตนสุวรรณศิริ	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน
นางสาววรารพร	หวั่งกลับ	นักวิชาการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น

กลุ่มงานจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนารัฐบาล

นายมณฑล	โกะสุวรรณ	นักวิชาการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น
---------	-----------	-------------------------------

คณะผู้จัดทำ (ส่วนภูมิภาค)**ผู้อำนวยการกลุ่มงาน**

นางสิริพร	อบเชย	ผอ. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดกำแพงเพชร
นางสาววชิรา	เดชรัตน์	ผอ. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดชุมพร
นางสร้อยนุช	โพธิ์ชัยโย	ผอ. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา
นางอำไพ	บัวระดก	ผอ. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดเชียงราย
นายชำนาญ	สมบุญ	ผอ. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดร้อยเอ็ด
นายสุทธิรักษ์	ศรีสุเลศ	ผอ. กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดหนองบัวลำภู
นางสาวฟาริดา	มาเหรัมย์	ผอ. กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดปัตตานี
นายประพันธ์	วรรณบวร	ผอ. กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดตราด
นางปรานี	บัววังโป่ง	ผอ. กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนารัฐบาล	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดระยอง
นางสาวนุจรี	ตุ้มคง	ผอ. กลุ่มงานประสานและสนับสนุน	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดอ่างทอง

พัฒนาการอำเภอ

นางสาวอัมมใจ	คชพันธ์	พัฒนาการอำเภอเมืองพัทลุง	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดพัทลุง
นางสาวสิริผกา	พุ่มพวง	พัฒนาการอำเภอเสนา	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นางวาสนา	บุญจันทร์นารักษ์	พัฒนาการอำเภอบางสะพานน้อย	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นางพัชรินทร์	สมหอม	พัฒนาการอำเภอบางบ่อ	สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดสมุทรปราการ

นักวิชาการจังหวัด/พัฒนากร

นางสาววาริสสา โพธิ์พันธุ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสังขละบุรี จ.กาญจนบุรี
นายกฤษวัชร แก้วพรม	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเนินขาม จ.ชัยนาท
นางสาวพิศมัย แพนสมบัติ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาเชือก จ.มหาสารคาม
นายศิริชัย ธนะอุตร	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม
นางสุปราณี เฟล็ดพราว	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง
นายสมศักดิ์ บรรลู่	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์
นายพิรพงศ์ ยวนตา	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย
นายวัชรพงศ์ เทียนแท้	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายวรารุณ บานเย็นงาม	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิจิตร
นางสาวลีลาพร ไชยชนะ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
นายธีรพล พรหมเพชร	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร
นายอาทิตย์ อินเพ็ง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิเคราะห์/เรียบเรียง :	นายเอกราช ญาณอุบล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และการวางแผน
	นายกฤษฎา สาคร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
	นางสาวจินตนา สายสอน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
	นายศุภวัฒน์ เสาเงิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
	นายกฤษฎา จ้าวกาเหียว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางสาวณิกานต์ บุญเพชร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นายประทีป คำดวง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ออกแบบปก :	นายศุภวัฒน์ เสาเงิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ออกแบบรูปเล่ม :	นายประทีป คำดวง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ผู้เขียน	: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และการวางแผน กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน
ชื่อหนังสือ	: แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๖) ของกรมการพัฒนาชุมชน
สถานที่พิมพ์	: กรุงเทพมหานคร
พิมพ์เมื่อ	: กันยายน ๒๕๖๕

สถานที่ติดต่อ

กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
 อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
 โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๖๒๒๔ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๐๗ - ๑๘

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2141 6224 โทรสาร 0 2143 8917 - 18